

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ÇOCUKLARIN SUÇA SÜRÜKLENMESİNE YOL AÇAN
NEDENLERİN TÜM BOYUTLARIYLA İNCELENEREK
KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ MEKANİZMALAR GELİŞTİRİLMESİ
İLE ÇOCUKLARIN TOPLUMSAL YAŞAMA ETKİN
KATILIMLARININ SAĞLANMASI İÇİN YAPILMASI
GEREKENLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/1912, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379)
İSTANBUL ÇALIŞMA ZİYARETİ TUTANAKLARI

-----0-----

10 Nisan 2026 Cuma

-----0-----

KONU

- İstanbul Sancaktepe Sağlıklı Hayat ve Rehabilitasyon Merkezi Çalışma Ziyareti ve İstişare Toplantısı

10 Nisan 2026 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.07

BAŞKAN: Müşerref Pervin Tuba DURGUT (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa KÖSE (Antalya)

SÖZCÜ: Ümmügülşen ÖZTÜRK (İstanbul)

KÂTİP: Naci ŞANLITÜRK (Ordu)

---- 0 ----

(İstanbul Sancaktepe Sağlıklı Hayat ve Rehabilitasyon Merkezi)

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Valim, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, Değerli İstanbul il protokolü üyeleri ve katılımcılar; öncelikle bizleri burada ağırladığınız için çok teşekkür ediyoruz.

Bugün burada İstanbul adına, Sayın Valimizin öncülüğünde çok önemli bir tablo var. Güvenlikten eğitime, sağlıktan sosyal hizmetlere kadar tüm kurumlarımızın aynı masa etrafında olması aslında bu meselenin nasıl ele alınması gerektiğini de açıkça ortaya koyuyor çünkü biz Suça Sürüklenen Çocuklar Araştırma Komisyonu olarak çalışmalarımızda şunu net olarak gördük: Suça sürüklenen çocuk meselesi tek bir kurumun çözebileceği bir mesele değil, çok boyutlu ve birlikte müdahale edilmesi gereken bir süreçtir.

Sayın Valim, biz Komisyon olarak sanırım 22 toplantı, 5 ya da 6 da saha ziyareti yaptık; bu ziyaretlerimizden birini Gaziantep'e gerçekleştirdik, orada da suça sürüklenen çocukların bu risk faktörlerine müdahale eden çok güzel bir koordinasyon mekanizmasının yürüdüğünü gördük fakat şunu da söylemek isterim: Sizin orada yaptığınız, başlattığınız birçok projeyi de orada çok övgüyle anlattılar, hem Gaziantep ailesinden dinledik hem oradaki -ne derler- memurlardan, çalışanlardan, yöneticilerden; dolayısıyla, İstanbul'a zaten gelmeyi düşünüyorduk ama İstanbul'a gelme motivasyonumuzu, doğrusu, bu aldığımız geri bildirimler arttırdı.

Sayın Valim, biz Komisyon olarak sadece saha ziyaretleriyle veya uzmanları dinlemekle ya da kurumları, paydaşları dinlemekle iktifa etmedik, aynı zamanda saha araştırmaları da yaptık. Yaklaşık 5 bin çocuk ve 70 kurumluk bir örneklem içerisinden seçtiğimiz 610 çocukla kapsamlı bir tutuklu, hükümlü çocuk anketi yaptık. Aslında bu evren 5 bin olunca 610 kişilik örneklem yüzde 99 güven aralığıyla gerçekten iyi bir temsil oluşturuluyor. O çalışmayı yapan kıymetli hocalarımız da bugün burada bizlerle, onların da bugünkü çalışmayı raporumuza bilimsel bir şekilde geçireceğini düşünüyoruz.

Bu yaptığımız çalışmada şu soruyu sorduk: "İşlediğin suçun sonuçlarını önceden tam olarak bilseydin yine de bu suç işler miydin?" Buna çocukların yüzde 82'si "Hayır." cevabını vermiş. Bu veri bize çok önemli bir şey söylüyor aslında; birçok çocuk doğru bilgilendirme, doğru yönlendirme ve zamanında müdahaleyle hiç bu sürece girmeyebilirdi.

Yine, aynı çalışmalarda madde kullanımı, okuldan kopuş, aile içi sorunlar ve sosyal destek eksikliğinin çocukları suça sürükleyen en önemli risk alanları olduğunu fark ettik. Bildiğiniz gibi, bağımlılığın suça sürüklenmede büyük bir etkisi var, hatta her zaman söylüyorum ben de "Sigara bütün bağımlılıkların da giriş kapısı." diye ve bizim yaptığımız anket de bunu gösteriyor; tutuklu, hükümlü çocuklar arasında sigara kullanımının yüzde 83,4 gibi çok büyük bir oran oluşturduğunu gördük. Alkol kullanımı 47,3 ve ne yazık ki uyuşturucu kullanımı oranı da 52,9 olarak saptandı. Takdir edersiniz ki bu oranlar ülkemizin genel popülasyonun içindeki oranlarının katbekat üzerinde.

Yine, benzer şekilde, araştırmamızda tutuklu, hükümlü çocukların yüzde 43,8'inin sosyal çevresinde madde kullanan en az 1 kişi bulunmakta olduğunu ortaya koyduk. İşte, bu noktada bugün ziyaret ettiğimiz sağlıklı hayat merkezleri gibi oluşumlar kritik bir rol üstleniyor çünkü burada rehabilitasyon, sağlık, psikolojik destek ve sosyal hizmetler birlikte ele alınıyor.

Bizim için kritik meselelerden biri de erken uyarı ve erken müdahale mekanizmalarının ne kadar etkin çalıştığıdır. Risk altındaki çocuklar nasıl tespit ediliyor? Kurumlar arasındaki veri ve iletişim nasıl sağlanıyor? Çocuğa ilk temas eden kurum diğer kurumları ne kadar hızlı devreye sokabiliyor? Bu soruların sahadaki karşılığı aslında çocukların kaderlerini belirliyor.

Biz Araştırma Komisyonu olarak amacımızı çok net ifade ediyoruz: Çocukları suçtan değil, suçtan önce koruyan bir sistemi güçlendirmek çünkü her çocuk kazanılabilir, yeter ki doğru zamanda, doğru kurumlarla birlikte müdahale edelim. Bugün burada yapılacak değerlendirmelerin bu anlamda çok kıymetli görüşler ve öneriler üreteceğine inanıyoruz. Katkılarınız için şimdiden çok teşekkür ediyoruz ve toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyoruz.

Bizi ağırladığınız için tekrar çok teşekkür ediyoruz.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkanım, sayın vekillerim, çok kıymetli mesai arkadaşlarım; hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Güzel bir yerdeyiz; burası Sancaktepe'de, Sağlık Bakanlığımızın yaptığı Şehir Hastanesinin hemen bitişiğinde 162 bin metrekarelik bir alan; Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde, Sağlık Bakanlığımızın tamamen millî bütçeyle yaptığı bir yer. Ne var burada? Yaklaşık 50 tane müstakil ev var, her birinde 4 kişi kalabiliyor, toplamda 200 kişiye hizmet ediyor; bunun yanında, çalışanların kalabileceği 80 civarında lojmanımız var; kapalı spor salonu, havuz, atölyeler, yürüyüş alanları, hayvanların barınabileceği mekânlar; özetle, doğayla iç içe rehabilite olunabilecek bir mekân. Burayı, dediğim gibi, Sağlık Bakanlığımız yaptı, Cumhurbaşkanımız ve muhterem Emine Erdoğan Hanımefendi himaye etti. Dünyadaki örnek yerlerden bir tanesi. Buradaki uygulamalara göre hem İstanbul'umuzda hem Türkiye'nin başka yerlerinde farklı uygulamalar çıkacak.

Sayın Başkanım, İstanbul'umuzda yaklaşık 4 milyon çocuk var; bu, şu demek: Bunların 3 milyona yakını öğrenci, dolayısıyla da bizim çalışmalarımızın temelini okullar oluşturuyor. Aslında okullarda çocuklarla yaptığımız, yapmadığımız her şey üç vakte kadar, bir şekilde, toplumun önüne iyi ya da kötü örnek olarak çıkıyor. Ailenin güçlendirilmesi, okullarda ya da okul dışı kalan çocuklarla ilgili çalışmalarla özellikle çocuklarımızın spor yaptığı, kitap okuduğu, yeteneklerine göre bir enstrüman çaldığı, sosyal ve kültürel faaliyetler içerisinde öğrenci meclislerimiz aracılığıyla katıldığı bir mekanizma oluşturduk, oluşturmaya çalıştık.

Siz çok sayıda toplantı yaptınız, dolayısıyla da rutini size anlatmak istemiyoruz efendim, onları zaten duydunuz. İstanbul'umuza özgü yapılan ya da yapılmayan, uygulamada karşılaştığımız sorunları kısa, öz olarak size, heyetinize arz etmek istiyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ederiz.

O hâlde, ilgili kurumları, genel müdürleri dinleyeceğiz birazdan sunumlar olarak.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Evet, ilk sunum Valiliğin, ben yapacağım uygun görürseniz, onunla başlayabiliriz.

Buradaki istatistik Türkiye'deki çocuk oranı, İstanbul'daki çocuk oranı. Bu çok önemli değil, burada görüyoruz. Burada, biraz önce söyledim, okul üzerinden gittik. Tabii, devamsızlık işin sonuç kısmı; ondan önce, neden bu çocuk devamsız, onunla ilgili çeşitli tespitler var.

Bizim şöyle bir tablomuz var özetle: Öğrenciyi merkeze koyduk ve saha odaklı takip ve destek yapıyoruz. Nedir bu?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sunumları çıktı olarak alabilir miyiz?

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Çıktı olarak alabilirsiniz.

Evet, bu tabloyu kısaca anlatalım: İşin merkezine öğrenciyi koyduk. Dikkat ederseniz, hemen alt kısımda "risk haritası" diyor. Aile Bakanımız sizlere anlatmıştır muhtemelen, Aile Bakanlığımızın yeni uygulaması; tabiri caizse, mahallelerin, ilçelerin röntgeni çekiliyor. Bunlarla ilgili ayrıntılı bilgiyi İl Müdüremüz kendi sunumunda vereceklerdir.

Bizim Mahalle, Güçlü Toplum Projemiz var İstanbul'a özgü; Beykoz'da başlattık, Beykoz Kaymakamımız burada. Ne demek bu? Şu demek Sayın Vekilim: Mahalle ölçeğinde okulun, muhtarlığın, caminin, spor kulüplerinin, okul aile birliğinin, hepsinin bir araya geldiği, Kaymakamlığın ve Belediyenin de bunlara lojistik destek verdiği bir çalışma. Burada özetle şunu yapıyoruz: Herhangi bir sorunu olan -engelli olabilir, çok yaşlı olabilir, yalnız olabilir, psikolojik sorunu olabilir, çocukların okuldan devamsızlığı olabilir- mahalle ölçeğinde o mahalle kültürünü geliştirmek için bire bir çalışılan bir sistem; buna Yeşilay, Kızılay ve diğer sivil toplum kuruluşları destek veriyor. Beykoz'da çok güzel sonuçlar aldık, Beykoz'da güzel sonuçlar alınca bunu il geneline yaydık. Kaymakamımız onunla ilgili kısa bir bilgi sizlere arz edecek, hatta onun bir programı var.

Kaymakam Bey, sen şöyle üç beş dakika bir anlat tam olarak ne yapıyoruz, ne yapacağız?

BEYKOZ KAYMAKAMI FATİH ÜRKMEZER - Sayın Valim, Meclisimizin saygıdeğer milletvekilleri, değerli mesai arkadaşlarımız; öncelikle ben de herkesi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Valimizin öncülüğünde Beykoz ilçemizde başlatılan Bizim Mahalle, Güçlü Toplum Projesi'yle biz, öncelikle, bunların paydaşları olan muhtarlarımız, STK'lerimiz, okul aile birliklerimiz ve görevlilerimize bir altyapı hazırlığı olması amacıyla, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımıza bağlı Sosyal Hizmetler Müdürlüğümüz personelleri ve Millî Eğitimle iş birliği içerisinde hem bir görüşme formu hazırlatıp hem de alan çalışmalarında vatandaşlarımıza nasıl yaklaşacaklarını, nasıl kendileriyle görüşüp onları bizim istediğimiz -eğer sorunumuz devamsızlıksa tekrardan okula kazandırma anlamında- hangi çalışmaları yapacaklarını içeren bir eğitim süreci planladık. Öncelikle, alana çıkacak herkesi tek tek eğittik; o eğitime aşamasından sonra planlama yaparak her mahalledeki çocuklarımızı, okula devamsız çocuklarımızı okul müdürlükleriyle tespit ettikten sonra bu çocukların ailelerini, hepsini ziyaret ettik ve hepsinde tekrardan okula devamsızlık sebepleriyle beraber bir şey çıkardık. Beykoz ilçemiz başka ilçelerdeki durumlardan biraz daha farklı; aslında biraz daha hâlâ dağınık, mahalle kültürünün yaşatıldığı bir yer; devamsızlığın da belki başka yerlere oranla daha az olduğu bir yer ancak Beykoz'da da 629 devamsız öğrencimiz vardı, biz bu devamsız öğrencilerimizi ziyaret etmemizle birlikte bunların 151'ini tekrardan okula kazandırdık ancak devamsızlığın çok farklı sebepleri olduğunu gördük. Bu devamsızlıklarda aslında bize devam etmeyen görünen çocukların yaklaşık 142'si aslında bizde ikâmet etmiyor; başka yere gitmiş, başka yerlere taşınmış; onları da düştükten sonra bizim elimizdeki yaklaşık 86 çocuğumuzda "okul fobisi" denen, ebeveynlerinin yönlendirmediği ve yeterince aslında onları teşvik etmediği bir sorunu tespit ettik. Şimdi, bizim sosyal hizmet görevlerimiz...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Kaymakamım, bu okul fobisini destekleyen şeyleri araştırdınız mı? Mesela akran zorbalığı ve benzeri şeyler gördünüz mü?

BEYKOZ KAYMAKAMI FATİH ÜRKMEZER - Şöyle: İkisini de ben ziyaret ettim hatta; çocuklarımızdan birisi mesela hafif kilolu olduğunu düşünüyor, aslında biraz daha o akran zorbalığı içine girecek bazı şeylerden; öteki çocuğumuzu gidip ikna ettik, onu kazandırdık. Çeşitli, farklı sebepler var. Ailelerin biraz daha rahat bırakması, işte, televizyon... Kendisine "Televizyonu yasakla, telefonu al elinden." diye tavsiyelerde bulunduk. Ailelerin de biraz ilgisizliği söz konusu ancak bunlarla ilgili çalışmalarımız devam ediyor.

Şimdi, biz bu proje çerçevesinde aslında kademe kademe gideceğiz. Bu kademe kademede şimdi 2'nci aşamaya geçiyoruz, 2'nci aşamada ise biz suça sürüklenen çocuklarımızı ziyaret edeceğiz. Beykoz ilçemizde toplam 47 çocuğumuz "suça sürüklenen çocuk" listesi içerisinde; bunların 7'si 18 yaşını geçmiş. 40 çocuğumuza yine biz sadece bu iş için özel ekip kurduk. Artık ilk ekibimiz muhtar, imam ve okul müdüründen oluşuyordu, okul aile birliğinden de biz destek alıyorduk ancak işi biraz daha profesyonelleştirip artık sadece bu iş için özel ekipler kurduk. Bir de şöyle şey yaptık, onu da getirdim bugün Sayın Valim hani belli olsun diye... Şöyle, Sayın Valim, ekibiyle beraber hepsi bunları da giyecekler giyecek arkadaşlarımız, muhtarlarımızla iş birliği içerisinde her bir çocuğumuzu ziyaret edecekler ancak bunları da yine muhtarlarla beraber eğitime aldık. Sosyal hizmet ekibimiz buna ilişkin sosyolojik ve psikolojik anlamda bir altyapı hazırladı, o eğitimi verdi. Biz o arkadaşlara da şunu söyledik: "Bu çocuklara veyahut da ebeveynlerine 'Siz suça karıştınız, siz böyle bir şey yaptınız.' anlamında yaklaşmıyoruz. Biz bundan sonrası için ne yaparız?" Aslında çok boyutlu bir süreç yürütmek istiyoruz; sadece suça sürüklenen çocukları değil, bundan sonra şiddet gören kadınları, aile içi şiddet mağdurlarını, engellileri, yaşlıları ve bunun gibi, toplumda "dezavantajlı kesim" dediğimiz çeşitli kesimlerin hepsini inşallah

peyderpey yıl içerisinde ziyaret edeceğiz ve her bir bireyle ilgili ayrı bir dosya oluşturuyoruz, o dosyayı da eğer... Şimdi, suçta sürüklenen çocuklarla ilgili örnek vermek gerekirse, bir çocuğu kendisiyle ilişkili olarak sportif faaliyete yönlendirmemiz gerekirse -işte, sağ olsun, Sayın Valimizin de belirttiği gibi- spor kulüpleri için içine girecek, eğer çocuk okumak istiyorsa hayırseverlerimizin ve bizim desteğimizle yine o çocuğun okula devamını sağlamamız gerekecek. Bundan sonra da aslında her bir çocukla bunun gibi birebir ilgilenmemiz devam edecek.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Affedersiniz, bir şey sorabilir miyim? İmam, muhtar ve okul müdürü dediniz, değil mi?

BEYKOZ KAYMAKAMI FATİH ÜRKMEZER - Evet, ilk olarak onlar.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Şimdi, bu 3 kişilik ekip aile ziyareti mi yapıyor, hane ziyareti mi yapıyor yoksa bir ekip yönetiyor mu?

BEYKOZ KAYMAKAMI FATİH ÜRKMEZER - Yok, yok, hane ziyareti yaptılar, devamsız çocuklar için hane ziyareti yaptılar, içinde okul müdürü de var. Biraz daha zorlandığımızda okul aile birliğini de kattık çünkü sonuçta o kişilerin çocukları da orada okuyor. Okul aile birliğini kattığımız anda akran zorbalığı gibi bir durumla karşılaşırsa ebeveyn, okul aile birliği temsilcileri, onların da en azından kendi çocuklarını biraz daha yönlendirip onun da azalmasına katkıda bulunacağını umut ediyoruz yani.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Evet, anlıyorum. Yani bu ekibin biraz daha genişletilmesini öneririm çünkü sanıyorum bu ekibe sosyolojik ve psikolojik bir eğitim verdiğinizizi söylediniz. Belki ekibe dâhil olabilirler yani bir eğitimle olabilecek bir iş de değil ya.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Şöyle efendim, çok özür dilerim, dikkatinizden kaçtı: Aile ve Sosyal Hizmetlerin kendi profesyonel ekipleri var.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bu ekibin içinde mi?

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Tabii. Çok özür dilerim, bunun yaptığı şey şu: Bu mahalle ölçeğinde bunlar sorunu tespit ediyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - ASDEP personelleri artı okul müdürleri, imam ve şey...

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Şöyle düşünelim efendim: Herhangi birisi "Şu evde problem var." ya da "Komşumun bir derdi var." diye bir ihbarda bulunuyor. Bu muhtarın, imamın, okul müdürünün fonksiyonunu böyle değerlendirmek lazım genel itibarıyla. Sonra, sahadaki çalışmayı profesyonel çalışanlar yapıyor; kimdir bunlar? Aile ve Sosyal Hizmetlerin kendi profesyonel personelleri, eğer uyuşturucu varsa Yeşilayın kendi profesyonel çalışanları, diğer sosyal yardımlar için bizim Sosyal Yardımlaşmanın ekibi ama mahallede arkada kalan, geride kalan, problemi olanları, dediğim gibi, mahalleyi bilen, mahallede yaşayan kişiler tespit ediyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Anladım, bu daha tespit aşamasında.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Evet efendim.

BEYKOZ KAYMAKAMI FATİH ÜRKMEZER - Sayın Valim, aslında bizim amacımız, başta dezavantajlı kesimler olmak üzere her hanenin kapısını çalmak. Muhtar da o mahallenin bir parçası, imam da o mahallenin bir parçası, okul müdürü, varsa öğretmen, onlar da o mahallenin bir parçası ancak bununla beraber, elbette ki Beykoz'daki Sosyal Hizmet Müdürlüğü personelimizi, Millî Eğitim personellerimizi, Belediyeyi de işin içine katıyoruz çünkü onlarla beraber Belediyenin de sosyal hizmet personellerini bu ekibe dâhil ettik. Biz bu ziyaretler sonrasında düzenli olarak -iki haftada bir, on günde bir- benim başkanlığımızda, ilgili belediye başkan yardımcısı, ilgili kurum müdürleriyle alan araştırmalarıyla beraber onunla ilgili bütün dosyaları tek tek elden geçiriyoruz. Ayrıca, bilgilendirme, amacımız o çünkü bizim devletimizin imkânları çok fazla. Eve gidiyoruz, evde engelli var, engelli maaşını bilmeyen insanlar var; bakım ücreti var, bakım ücretini bilmeyen insanlar var; evde okuma yazma bilmeyen var ama devlet 1 kişiye bile okuma yazma kursu açıyor, onu bilmeyen insanlar var. Evde gerçekten çok mağdur durumda olup çatısı akan, duvarı akan vatandaşlarımız var; biz imkânlarımızı onlara seferber edeceğiz ve Belediyeye iş birliği içerisinde onları da yapacağız.

Arz ederim Sayın Valim.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Teşekkür ediyoruz zamanı verimli kullanma açısından.

BEYKOZ KAYMAKAMI FATİH ÜRKMEZER - Ben ayrılmak zorundayım Sayın Valim, Gençlik ve Spor Bakanımız...

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Gençlik ve Spor Bakanımıza saygılarımızı iletirsiniz.

BEYKOZ KAYMAKAMI FATİH ÜRKMEZER - Sağ olun.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyoruz Sayın Kaymakamım, Beykoz'da bir ikamet etmişliğim var benim de, lise yıllarımda. Beykoz'u çok severim, sizi ayrıca ziyarete geleceğim, çok harika bir proje.

BEYKOZ KAYMAKAMI FATİH ÜRKMEZER - İnşallah.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Beykoz gibi, efendim, bizim Kağıthane'de, Arnavutköy'de Küçükçekmece'de de buna benzer çok güzel çalışmalarımız var.

Sayın Vekilim, devam ediyoruz.

Ailemiz İstanbul projesi var, Ailemiz İstanbul da şu: Hem ben hem 39 ilçemizdeki Kaymakamlarımız her hafta sonu, bazen hafta içi 10 tane ev ziyareti yapıyor. Bunun mantığı şu: Aldığımız kararlar, konuştuğumuz, kamunun uyguladığı politikalar alanda karşılık buluyor mu, bulmuyor mu yani teoride konuşulanlar pratikte var mı, yok mu? Dolayısıyla da hem birebir görüyoruz. Ziyaret ettiklerimiz kim? Şehit ailelerine, gazi ailelerine, koruyucu ailelere, engellilere, ihtiyaç sahibi ailelere, Roman ailelere, o mahallede kaymakamımızın önerdiği diğer dezavantajlı gruplara mutlaka uğruyoruz. Gittik, tespit ettik, her şey tamam; bir sonraki halkaya geçiyoruz: Sosyal ve ekonomik güvenlik ağı. Burada Aile Bakanlığımızın SED desteği başta olmak üzere biraz önce Kaymakam Bey'in söylediği ekonomik destekler yapılıyor, yapılacak.

İstanbul'a özgü Kardeş Aile projemiz var. Nedir Kardeş Aile? Şu: İstanbul'daki bütün yetim ailelerden, sosyal yardımlaşmaya kayıtlıysa, kiracıysa -ki sosyal yardımlaşmaya kayıtlı olduğu için ihtiyaç sahibi olduğunu da kabul ediyoruz- tamamına aylık 20'er bin lira kira desteği veriyoruz.

İstanbul Çocukları Vakfımız var, Serap Hanım onu koordine ediyor. Bu, şu anlama geliyor aslında koruyucu, önleyici tedbir anlamında: Biraz önce "4 milyon çocuk var." dedik ya, binde 1'ine sahip çıkamazsak suç işleyen 4 bin çocuk ortaya çıkacak.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Tabii.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Suç işleyen 4 bin çocuk İstanbul'u yaşanmaz kılacak. Dolayısıyla da suç işlenmeden önce koruyucu tedbir olması açısından... Baba vefat ettiyse, aile ihtiyaç sahibiyse, kiracıysa -belli ki aile dağılacak- geçen yıl 15 bin veriyorduk, şimdi 20 bin. Bunun bir iyi tarafı da şu: Bu mahallede baba vefat etti, bunu alıp başka bir mahallede "Hadi, şurada konut verdik, yaşa." dediğimizde bütün sosyal çevresi altüst olacak. "Burada yaşamaya devam et; devletimizin, Aile Bakanlığımızın verdiği desteğe ilaveten biz bu desteği verelim." diyoruz hayırseverlerimizin desteğiyle.

Bir diğeri: Özellikle devamsızlığı ortadan kaldırmak için Gönülden Bir Öğün projemiz var. Nedir bu? Bir ATM kartımız var Halkbanktan aldığımız, bunu 100 bin çocuğa vermek istiyoruz. Bugünkü rakam: Yaklaşık 30 bin çocuğu tespit ettik, verdik; kalanları da bu ay içerisinde tespit edeceğiz. 9 tane önceliğimiz var. Yani bu 100 bin çocuk 3 milyon çocuk arasından nasıl seçilecek? Birincisi, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına kayıtlı olacak yani ihtiyaç sahibi olacak; bunların içerisinde şehit-gazi çocukları, engelliler, bizden SED desteği alan kişiler, yetim çocuklar, Roman ailelerin çocukları, eşi hapisanede olan ailelerin çocukları yani babası hapisanede olan ailelerin çocukları, boşanmış ailelerin çocukları var. Başka kim vardı Serap Hanım, 9'u bulamadım? Meslek lisesine giden çocuklar var; Sosyal Yardımlaşmaya kayıtlı, aynı zamanda meslek lisesine gidiyor. Aslında şöyle canlandırdığınızda: İhtiyaç sahibi; engelli; koruyucu ailede; anne-baba boşanmış, ekonomik durumları kötü; baba hapisanede, ekonomik durumları kötü; bunu bizim okulda tutmamız lazım. Kartın özelliği şu: Sadece okul kantininde geçiyor, dolayısıyla da okula giderse bir işine yarayacak; okula gitmezse, dışarıda işine yaramayacak, nakit çekemeyecek. 2 bin lira buna yüklüyoruz, dolayısıyla da bu 2 bin lirayı okula gittiği müddetçe okul yemeğinde kullanacak.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok güzel.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Millî Eğitim Müdürlüğümüz kantinleri organize etti, onlar bize indirim yaptılar. Özetle, öğlen yemeğini...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Aylık 2 bin, değil mi?

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Aylık 2 bin lira, günlük yaklaşık 100 lira.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kaç çocuğa veriyorsunuz Sayın Valim?

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - 30 bin çocuğa veriyoruz, 100 bin çocuğa vereceğiz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok iyi, 30 bin de güzelmiş yani.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Bunun 20 binini Valiliğimizin bütçesiyle karşılıyor, 80 binini de hayırseverlerimizin bütçesiyle karşılayacağız. Buna Aile Bakanımız, Vakıflar Genel Müdürlüğü, buradaki kurumsal firmalar; yani, kimisi bir çocuğun bir günlük parasını karşılıyor, kimisi bir aylık karşılıyor, kimisi daha fazla karşılıyor. Günün sonunda 100 bin çocuk 3 milyon açısından küçük rakam görülebilir ama Sosyal Yardımlaşmaya kayıtlı yani ihtiyaç sahibi çocukları aldığımızda çok çok önemli bir rakama denk geliyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Başvuru da alıyor musunuz Sayın Valim?

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Başvuru almıyoruz, şundan dolayı almıyoruz: Sosyal Yardımlaşmaya kayıtlıysa yani düğmeye bastığınızda bütün yetimler çıkıyor ayrı bir şeye, kırtasiyeciliğe gerek kalmadan; hapisanede olanları çıkart, işte, koruyucu ailede olanları çıkart, engelli olanları çıkart. Okuldan yine geliyor talep, dolayısıyla da okul ile Sosyal Yardımlaşma kaymakamlarımızın organizasyonunda; bu sistem başladı, güzel.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Valim, bir şey sorabilir miyim?

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Buyurun.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok güzel bir proje. Günlük bir limit koyuyor musunuz devamlılığı sağlamak açısından? Mesela 100-100 harcarsa... Bir de böyle bir takip sistemiyle bundan bir veri elde edebiliyor musunuz yani okul devamlılığına çok katkı sağlıyor mu? Çünkü hakikaten veriyle de desteklense çok harika bir iş bu.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Şöyle yani dün çok tartışıldı konuşmamız "Roman ailelere veriliyor." diye. Aslında aile ziyaretlerinde şunu gördük: "Çocuğun beslenmesini veremedim, çocuğa şunu veremedim." Dolayısıyla da -tırnak içerisinde- o mazereti ortadan kaldırıyoruz. Okula gitmeyene ceza yazarken içimizin rahat olması lazım, dolayısıyla da o yaptırımları bunun için yapıyoruz.

Biraz önce Beykoz Kaymakamı anlattı; aynısını, Küçükçekmece'de, Kağıthane'de, Arnavutköy'de, diğer ilçelerimizde -ki yeni, daha bizim bir on beş günlük geçmişimiz var- bunun çok olumlu etkisini gördük. Buna istatistik olarak bakmıyoruz. Velev ki yüzde 1 etkiledi -ki ben çok da fazla etkileyeceğini düşünüyorum- o yüzde 1 açısından hayatı yüzde 100 değişiyor, o açıdan da 1 kişinin sorununu çözdüysek çok kıymetli.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Tabii, çok kıymetli.

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Valim, yaptırımı tekrarlayabilir misiniz, ben kaçırdım.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Yaptırımı şöyle efendim: Millî Eğitim Temel Kanunu... Özetle, zorunlu eğitimde çocuk okula gitmediğinde aileye para cezası kesilmesi lazım. Tabii, önce öğretiyorsunuz, sonra uyarıyorsunuz, sonra cezayı hatırlatıyorsunuz, hiçbir şey olmadı, sonra para cezası kesiyorsunuz.

Sorunu tespit ettik, ekonomik destekleri verdik; bir diğer şey fiziki şartlarının iyileştirilmesi. Ödev evimiz var Sayın Başkanım, bu ödev evi çok kıymetli bir şey. Nedir ödev evi? Şu: Çocuk okuldan eve geldi, çantayı bıraktı, ödevlerini yapacak; annenin eğitim seviyesi yetersiz ya da anne fabrikada çalışıyor ya da anne ilgilenmiyor, baba ilgilenmiyor, adına ne dersek diyelim; bu ödevlerini yapmazsa ilkokul 3'te, 4'te, 5'inci sınıfta şöyle bir tablo çıkıyor: Ya çocuk şiddet yanlısı oluyor ya da okulu terk etme eğilimi başlıyor çünkü o sınıfta geri kaldığını hissediyor. Dolayısıyla da bizim öğretmenlerimizin rehberliğinde, üniversite son sınıfında özellikle eğitim fakültesinde çalışan öğrencilerimizin İUP Programı'nda da rehberlik ettiği 253 tane ödev evimiz var. Yeni bir yer kiralamadık, yeni bir yer satın almadık, yeni bir yer yapmadık; kamuya ait okulların, camilerin, gençlik merkezlerin atıl alanları; çok

büyük, böyle, konforlu olmayan -bize 70-80 metrekare yer lazım- yerler. Orada kamu görevlilerinin rehberliğinde, içerisinde kameranın olduğu, hocalarımızın rehberlik ettiği ve bunların kütüphane gibi kullanıldığı, ödevlerini yapabilecekleri yerin olduğu; Yeşilayın bağımlılıkla ilgili eğitimler verdiği yerler; aslında bir anlamda bizim mahalle irtibat bürolarımız gibi. Bunun sayısını 500'e çıkartacağız, mümkünse de daha sonra daha fazla artırmak istiyoruz.

En son halkamız da şu: Cumhurbaşkanımızın bütün il valilerine şöyle bir talimatı var: "Kendi çocuklarınız için istediklerinizi bütün çocuklar için isteyin." Ben çocuğumun spor yapmasını istiyorum; bunun için bütün okullarımızda okul spor kulübü kurduk, istisnasız tamamında. Sizler siyasetçisiniz, şöyle düşünürsünüz: "Ya istatistik olarak matbu bir formu al, götür, ilgili yere ver, dernek kurulmuş olsun." Böyle değil. Yetenek taraması yaptık, derneğimizi kurduk, antrenörlerin belgelerini temin ettik ve okul aile birliği başkanları dâhil, okul müdürlerimiz dâhil hepsine cep telefonumuzu verdik, "Malzeme olarak neye ihtiyacınız varsa A'dan Z'ye temin edelim." dedik. Malzeme ihtiyaçlarının tamamını temin ettik. Şunu söyledik: "Unutmuş olabilirsiniz, kaybolmuş olabilir, yıpranmış olabilir, yeni ihtiyaç çıkabilir; her ay, iki ayda bir talep edilen bütün malzemeleri de temin ediyoruz." Bu ne demek? Şu demek: İstanbul'umuzdaki bütün okullarda bizden ne istemişlerse, hangi spor malzemesini talep etmişlerse tamamını temin ettik. Burada da Gençlik ve Spor Bakanımıza teşekkür ediyorum, bize bu anlamda desteğin önemli bir kısmını o verdi.

Bir diğeri: Sanayi Bakanımızla konuştuk, TÜBİTAK'la birlikte... İstanbul'un içerisinde aslında 20 tane farklı İstanbul var. Bu ne demek? Şu demek: Bir yerde ikili eğitim yapıp sınıf başına düşen öğrenci miktarı 40-50 iken başka bir yerde boş dersliğimiz var. Atıyorum, Kadıköy'de bizim ikili eğitimimiz hiç yok, okullarımızın bazılarında boş dersliğimiz var; bu boş derslikleri TÜBİTAK'la birlikte bilim merkezlerine dönüştürüyoruz. Amacımız şu: 39 ilçede 39 tane bilim merkezimiz olsun. Bu işleri bir tarafta TÜBİTAK, bir tarafta Millî Eğitim Müdürlüğümüz, bir tarafta YİKOB ve İstanbul Çocukları Vakfıyla birlikte organize ediyoruz.

İstanbul'da, dedik ya, birbirinden farklı İstanbul var. Çocuğun anaokuluna gitmesi lazım; servis problem, ulaşım problem, buna benzer işler problem. Bunu Gaziantep'te de yapmıştık: Anaokulum Bahçemde. Sitelerin içerisinde atıl bir alanı anneye nefes aldıracağımız ana sınıfı hâline getiriyoruz. Bu neden önemli? Şundan önemli: Okul öncesi eğitim almayan çocuk ilkokulda bocalamaya başlıyor. Aslında okuldan uzaklaşma, okul fobisi -adına ne dersek diyelim- birçok sebebi var; sebeplerden bir tanesi de bu.

Yine, bütün çocukların bir hobisi olsun istiyoruz, bununla ilgili de öncelikle yeteneklerine göre bir enstrüman çalsınlar istedik, İstanbul Çocukları Vakfımız ve YİKOB'la birlikte 500 tane okulumuzda müzik atölyesi oluşturduk; bunu artıracacağız. Çocuk spor yapsın, bir enstrüman çalsın.

Kitap sayısı: 6,5 milyon kitabımız vardı, eksik olan okulların tamamında kütüphane oluşturduk, 6,5 milyona ilave yaklaşık 7 milyon yeni kitap temin ettik. Bununla şunu diyebiliyoruz: "Kitap oku." "Kitap yok, kitaba ulaşamadım. Kitap pahalı." diyebilecekleri hiçbir mazeret yok, bütün okullarımız ağızına kadar kitap dolu. Kitabın olması kıymetli, kütüphanenin olması önemli ama okunması için okulları serbest bıraktık. Her okulumuz, öğretmenimizin takdiriyle, aynı zamanda Millî Eğitimin şu yeni maarif modeliyle de örtüşen şekilde kitap okuma alışkanlığını kazandıracak işler yaptırıyor. Biz de aileyi güçlendirmek için her akşam ailelerin tableten, telefonda yarım saat uzak durup çocuklarla yarım saat kitap okuyacakları bir şeyi teşvik ediyoruz. Millî Eğitim Müdürlüğümüz velilere kitap okuma yarışması yapıyor, onları ödüllendiriyoruz, zaman zaman bir araya geliyoruz.

Son olarak öğrenci meclislerimiz var. İster "akran nezaketi" diyelim ister "akran zorbalığı" diyelim, çocuklarımızın öz güvenini kazanması lazım; bunun için her okulda 1 kız, 1 erkek öğrenci temsilcimiz var. Okulda öğrenci meclisimiz var 15 kişilik; 8'i öğrenci, 7'si yetişkin; yetişkinlerden 1'i okul müdürü, 1'i okul müdür yardımcısı, 1'i okul aile birliği başkanı, 4'ü de öğretmenimiz ve 8 de öğrencimiz. İlçede 35 kişi, çoğunluk öğrencilerde ama kaymakam, millî eğitim müdürü, belediye başkanı da onun üyesi. İlde 101 kişi; öğrenciler çoğunlukta, il Valisi olarak biz de onun üyesiyiz. Bizim 110 bin civarında sınıfımız var; her sınıfta 2 çocuğa rol versek, görev versek biz 220 bin çocuğa doğrudan ulaştığımız oluyoruz. 3 bin okulumuz var, her birinde 8 öğrencimize aktif olarak görev versek 24 bin çocuğumuza görev vermiş oluyoruz. Öğretmenlerimiz sınıflarda, her sınıfın bir rehberi var. Özetle, yaklaşık 350 bin civarında öğrenci ve öğretmenden oluşan bir organizasyondan bahsediyoruz. Takdir edersiniz ki bu, hani, askerî düzen gibi "Söyledik, oldu." değil ama bunlardan şunu bekliyoruz: Merhametli, vicdanlı "Hayır." diyebilen, öz güveni gelişmiş, karar süreçlerine katılan, çevreye duyarlı, hayvana duyarlı, insana duyarlı, arkadaşının hakkını hukukunu koruyan, herkesin "Ya, benim çocuğum keşke şöyle olsa." dediği çocuklara rol vererek, görev vererek yaptırmaya gayret ediyoruz. Özetle, bu tablomuz bu. Uzattığının farkındayım. Bir sonraki anlatacaklarımız aslında bu tabloyu doğrulayan görseller, dolayısıyla da daha çabuk geçeceğiz.

Bizim Mahalle, Güçlü Toplum'u anlattık.

Bu "Gaziantep'te" dediniz ya, aslında Gaziantep'te il ölçeğinde olan çalışmayı burada mahalle ölçeğine getirdik. Bizim mahalleler Anadolu'daki bir il kadar; bizim 80 bin nüfuslu mahallemiz var, dolayısıyla da "İstanbul'da tek düzen karar verdik, uyguladık." gibi olacak bir iş değil.

Bunlar yine akademik anlamda yapılan işler, bunları görmüşsünüzdür.

Bu hane ziyaretlerinde biraz önce arkadaşlarımızın anlattığı mesele.

Öncelikli olan gruplarımız, işte, eğitimden uzaklaşanlar, engeli olanlar, korumaya muhtaç olanlar, yaşlılar, dezavantajlı gruplar dedik.

Burada, yine, Küçükçekmece'de... Küçükçekmece Kaymakamımız da burada.

Kaymakam Bey, konuştuklarımızın dışında ilave, farklı bir şey var mı? Küçükçekmece 800 bin nüfuslu bir yer, dolayısıyla da bizim genel prensipleri koymamızla birlikte her ilçe kendi çalışmasını kendisi yapıyor.

Buyurun.

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Sayın Valim, sayın milletvekillerim; hepimiz tekrar hoş geldiniz.

Bizimki mahalle ölçeğindeki benzer bir çalışma aslında. Biz devamsız öğrencilerimizden suça sürüklenen çocukları çıkardık yani hem devamsız olup hem de bunun içerisinde suça sürüklenen çocukları. Bunları, işte, Emniyete gönderdik; Emniyet çıkardı, listeyi hazırladı; bunlar özelinde de okul bazlı olarak çalışma yaptılar arkadaşlarımız. Başlarında sosyal hizmet uzmanlarımız,

Millî Eğitimden bir personelimiz var; okul müdürümüz veya müdür yardımcımız dâhil oldu; Belediyeden, Emniyetten ailelere bire bir ziyaret yaptılar yani spesifik olarak, suç bazlı olarak gittiler kapılarını çaldılar "Çocuğunuz suça karıştı ve devamsız. Niye devam etmiyor? Şu andaki durumu nedir?" diye. İşte, 4'ü cezaevindeydi, bir kısmı şehir dışına taşınmıştı ama çalışılan 120 çocuktan...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kaç çocuk dediniz?

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - 120. Şu anda devam ediyor; 176 çocuğumuzdu, şu anda 120. 50'sini örgün olarak eğitime kazandırdık, eğitim hayatına tekrar dâhil ettirdik. Burada, tabii, bir kısmını doğrudan okullarımıza kaydettirdik, bir kısmını MESEM'lere yönlendirdik. Tabii, burada MESEM'lere yönlendirirken genellikle şöyle yapıyor: "İşte, çocuğunuzu MESEM'e kaydettirin." "MESEM" dediğimiz, çocuğun, lise talebesinin hem bir yerde çalışması hem de o esnada MESEM'de bir eğitim alarak daha sonraki kalfalık, ustalık belgelerini alması. Sadece o değil; bizim arkadaşlarımız çocuğun yeteneğe uygun olarak, sanayide işte kalıpcıda mıdır, elektrikçide midir, tornacıda mıdır, ona bire bir götürüp yerinde yerleştirerek... Çünkü öbür türlü kendi başına bırakırsanız...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Onu beceremeyebilir de.

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Gitmeyebilir yani onu öyle takip ettik. O nedenle...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani MESEM'le birlikte çalışacağı kurumu da siz tayin ettiniz, iş yerini ya da?

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Evet, iş yerlerini bizler belirledik; arkadaşlarımız götürdü, yerleştirdiler ve ondan sonra takibini yaptılar.

Tabii, süreç içerisinde maddi desteğe ihtiyaç duyulan hizmet modelleri var ise onlardan yararlanıldı. Sayın Valimizin arz ettiği gibi, Sosyal Yardımlaşma Vakfımızdaki bizim ailelere vereceğimiz SED gibi desteklerle birlikte şu anda 50 öğrencimizi daha kazandırdık; diğerlerinde de çalışmalar devam ediyor efendim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bir şey sorabilir miyim? Yani bence çok güzel bir model, zaten Gaziantep'te bundan çok etkilendik; bunun mahalle bazlı olması daha da güzel, ne kadar lokal o kadar iyi çözüm olur çünkü. Peki, gittiniz, ilk ziyaretinizi yaptınız, okula geri kazandırdınız; sonra devam ediyor değil mi süreç yani?

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Takip etmek gerekir.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Nasıl bir takip sistemiyle devam ettiriyorsunuz?

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Okullarımızdan takip ediyoruz efendim yani "Bu çocuklarımız, özellikle eğitime kazandırdığımız çocuklarımız aylık olarak okullara devam ediyor mu, etmiyor mu?" diye. MESEM üzerinden yine aynı şekilde...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Okuldan size geri bildirim geliyor.

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Geri bildirim geliyor devam edip etmediğiyle ilgili, yoksa "Bir defa kaydettirdik..."

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Komisyonu var bunun Kaymakamlıkta.

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Ondan sonra bakıyorsunuz ki devam etmeyebiliyor, yine aynı şekilde devam edebiliyor.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Kaymakamım, onu biraz da şu yüzden sordum: Şimdi, bu çocukların bir kısmında da davranış bozuklukları yerleşmiş oluyor. Diyelim ki MESEM'e ya da okula tekrar kazandırdığınızda aynı bozuklukları bir şekilde rehabilite etmezse mesela okulda da bazen sıkıntı yaşayabiliyor ya da arkadaş çevresini etkileyebiliyor. Hani, böyle bir vaka bazlı o rehabilitasyon da sürüyor mu ihtiyaç varsa mesela psikolojik destek ya da işte, danışmanlık gibi?

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Efendim, zaten bizim uyguladığımız şeyde bire bir takip esas olan, o nedenle çok fazla sayımız yok. Orada, şimdi, suça sürüklenen çocuklarımızda biz suçların da tasnifini yaptık; en fazla kasten yaralama, özellikle çocuklar kendi arasında ve mahallede yapmış oldukları kavgalar.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bıçakla oluyor değil mi daha çok?

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Evet.

Orada okula kazandırdıktan sonra -ailemiz tarafından aileye ve çocuğumuza da psikososyal destek- rehber öğretmenlerimiz ve SHM elemanlarımız vasıtasıyla onları da takip ediyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyoruz.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Evet, teşekkür ediyoruz.

ELİF ESEN (İstanbul) - Ben de bir şey sorabilir miyim acaba, izniniz olursa?

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Tabii, buyurun.

ELİF ESEN (İstanbul) - Öncelikle teşekkür ve tebrik ediyorum yani yapılan işler çok güzel ve yerinde. Belki sorularımı soracağım ama yanlış anlaşılmasını da asla istemiyorum.

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Tabii, bize yön verirsiniz.

ELİF ESEN (İstanbul) - Estağfurullah yani elimizden geldiğince boş bir alan kalmasın ve zincir birbirini tamamlasın ki bu çocuklarımızı biz güvenle ve nitelikli bireyler olarak geleceğe kazandırabilelim.

Şu takıldı aklıma, dediniz ki: "Bazı çocukları yerinde tespit etmeye gittiğimizde taşındıklarını görüyoruz." Şimdi, siz aslında orada bir durumu tespit etmişsiniz, gitmişsiniz fakat çocuk ayrılmış. Şimdi, burada nereye gittiği belli mi veya bunun izini sürebiliyor musunuz? Çünkü siz bu farkındalığa sahipken gittiği yer kim bilir ne zaman o çocuğu tespit edecek "A, burada böyle bir çocuk varmış." diye? Belki iş işten geçmiş olacak. Belki bu aradaki zincire bir yönteminiz var mı, onu merak ediyorum; yoksa da bizim buna dair bir yöntem geliştirmemiz gerekir raporumuzda öneri olarak diye düşünüyorum.

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Efendim, orada eğer adresi belliyse gittiği ilçeye, oradaki sosyal hizmetler müdürlüğüne...

ELİF ESEN (İstanbul) - Bildiriyor musunuz?

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Bildirim yapıyor.

ELİF ESEN (İstanbul) - Tamam, çok güzel.

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Ama eğer adres taşınmamışsa onu da çok bulamıyoruz maalesef.

ELİF ESEN (İstanbul) - Bazen de nereye gittiği belli olmuyor, öyle mi?

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Evet, yani.

ELİF ESEN (İstanbul) - Tabii, o ayrı bir handikap.

Tabii, bir de Roman vatandaşı...

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Efendim, çok özür dilerim, şöyle: Fiilen gitmiş ama kayıtlarda hâlen o mahallede duruyor yani dolayısıyla da kaydıyla gitse Millî Eğitimin sistemine de düşer.

ELİF ESEN (İstanbul) - Tabii.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Çünkü artık hani bazen deniliyor ya "Konuyla alakası yok; kayıt parası, şu, bu." falan filan. Kayıt diye bir şey yok yani adresin bir yerdedir, otomatikman seni oraya düşürüyor.

ELİF ESEN (İstanbul) - Kaydediyor.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Dolayısıyla da ortada özel, eskisi gibi "4 tane fotoğraf al, git şuraya, ikametini getir." gibi bir şey yok. O açıdan, kayıtlı giderse sorun yok; Millî Eğitimin kaydına düşüyor, sosyal hizmetlere bildiriyorlar. Burada problem şu: Özellikle mesela Roman ve benzeri yerlerde...

ELİF ESEN (İstanbul) - Evet, onlarda olabilir.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Adam buradan çıktı, havalar ısındı, şu an Adana'ya gitti, Antalya'ya gitti ya da işte -bizde çok yok da burada- mevsimlik tarım işçileri bıraktı, gitti.

ELİF ESEN (İstanbul) - Tabii, mevsimlik tarım işçilerinde oluyor bu.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Dolayısıyla da problem daha çok onunla ilgili.

ELİF ESEN (İstanbul) - Tabii yani göçer ailelerde bu karşımıza çıkıyor. Bir de Roman ailelerde -şimdi hâlâ var mı, bilmiyorum, kaldı mı ki vardır diye düşünüyorum- kimliksiz çocuklar da olabiliyor yani kimliğe kaydedilmemiş çocuklar.

KÜÇÜKÇEKMECE KAYMAKAMI MUSTAFA ANTEPLİOĞLU - Olabiliyor.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Olabiliyor efendim.

ELİF ESEN (İstanbul) - Bir de işin şu kısmını çok önemsiyorum... Aslında ilerleyen süreçte Sayın Valimize soracaktım bunu, İstanbul için önemli olduğunu düşünüyorum çünkü gerçekten İstanbul'da yapılan işler çok başarılı ve farkındalığı yüksek işler. Öncelikle bu İstanbul Çocukları Vakfını çok kıymetli buluyorum, yetimlerle ilgili yani teşekkür ediyorum Sayın Valim. Ben de olabildiğince her zaman destek olmak isterim.

Şu çok önemli: Siz şimdi gördüğüm kadarıyla, işte, ödev evleri açmışsınız, eğitime tutunmaları için elinizden gelen takibi yapıyorsunuz ve Aile Bakanlığıyla iş birliği içinde de ilerliyorsunuz.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Tabii ki.

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Bakan Yardımcılarımızla dün görüşmemiz vardı, özellikle valilerle iş birliğinden bahsettiler; bunu da lokal anlamda kıymetli buluyorum çünkü tek bir kuruma ait olmamalı sorumluluk, yetki ve sorumluluk devriyle ve paylaşımıyla bu büyük sorumluluk paylaşılmalı elbette.

Şimdi, şu kısım çok önemli: Eğitim, eğitime tutundurulması, o sürdürülebilirliğin sağlanması fakat tam ergenlik çağına geldiklerinde, işte, bu akran zorbalığı -"Ya, sen onu mı yapacaksın? Sen şöyle misin, sen böyle misin?"- bu çocukları koparabiliyor. Bu çocukların bir meslekle ilintilerinin, bağlarının kurulması meslek liselerini o anlamda çok kıymetli kılıyor ama benim önerim şurada: Eğer mümkünse güçlendirilmesi gereken kısım -özellikle İstanbul için işe yarayabilir diye düşünüyorum- organize sanayi bölgelerinde paydaşlar kılınması. Bunda tabii ki bakanlıklar öncülük edecek yani Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı aslında bu zemini oluşturmalı; güvenli, çocuğun işe gidebileceği, kontrol altında tutulabileceği zemini hazırlamalı. Valilik de bu kısımda paydaşlık anlamında çok kıymetli. Bizim gördüğümüz kadarıyla meslek liselerindeki müdürler, öğretmenler kendi kontaklarıyla bu alanı oluşturmaya gayret ediyorlar ama bu, bakanlık eliyle olursa, İTO aracı olursa -burada İTO'nun, İSO'nun iş birliği çok önemli- belki burada yine ödül mekanizması da çalıştırılırsa... Yani iş yeri bir sorumluluk alıyor, belki bir yük alıyor, bunun, evet, devlet politikalarıyla olması önemli ama Valiliğin de bu noktada öncü olan işte "en çok çocuk çalıştıran, en uzun süre çocuk çalıştıran" gibi belki bir ödül mekanizması olursa kıymetli olur diye düşünüyorum. Bu katkıyı sunmuş olayım.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Efendim, teşekkür ediyorum.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Biz ne yapıyorsak Bakanlarımızın adına yapıyoruz. Biz, sizin de bildiğiniz gibi, il valileri bakanların ildeki temsilcisi.

ELİF ESEN (İstanbul) - Doğru.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Yani ben Aile Bakanlığının temsilcisiyim, bu yaptıklarımızı Aile Bakanı adına yapıyoruz, Millî Eğitim Bakanı adına yapıyoruz, Çalışma Bakanımız adına yapıyoruz; dolayısıyla da bizim yaptığımız, Bakanlık politikalarını en iyi uygulamak, ona yerel katkı sunmak; yoksa üç aşağı beş yukarı bu amaçlar, anlatılanlar var.

Meslek lisesi meselesi önemli ama orada daha çok işin sosyolojik ve psikolojik tarafı var. Bugün Sakarya'ya gideceksiniz, Sakarya Valimizin bir sözü var daha önceki yerde, şöyle demişti bir meslek lisesi toplantısında: "Her anne çocuğunun makine mühendisi olmasını istiyor, kimse şanzıman ustası olmasını istemiyor; makine mühendisleri boşta, şanzıman ustası aranıyor." Dolayısıyla da annelerin böyle bir şeyi var: "Çocuğum üniversite mezunu olsun, hangi üniversite olduğu önemli değil, o diplomayı almış olsun." Dolayısıyla da dediğiniz İSO, İTO ve benzeri... Aslında İstanbul Sanayi Odasına da teşekkür ediyoruz. Bizden önce Ali Bakanımız, Ali Valimiz buradayken başlayan bir hamilik projesi var, meslek liselerine çok güzel hamilik de yapmışlar. Şu an bizde meslek lisesine gitmek isteyip de "Ya, yerleşemedik, yer bulamadık." diye bir yer yok. Burada, Sancaktepe'de yaklaşık 2,5 milyar lira

değerinde meslek lisesi kampüsü yapıyoruz yani dolayısıyla da meslek liselerimizde, öğrenci talep ettiği müddetçe, fiziki anlamda bir eksiklik yok. Fatih Kacır Bakanımız -Sanayi Bakanımız- sanayi kolejleri yapıyor; Ankara'da uygulaması olmuş, ASELSAN'da; hem puan hem OSB'yle entegre ama sadece akademik bilgi değil, diğer yönde de geliştirecek. Bize de şimdi bir iki tane planladılar; Türkiye'nin birçok yerine böyle, OSB'lerin içerisinde ya da yanlarında sanayi kolejleri yapacaklar.

ELİF ESEN (İstanbul) - O zaman, Sayın Valim, şunu diyebilir miyiz: Ortaokulda hem velilere hem de çocuklara meslek lisesi noktasında bir farkındalık çalışması yapılması Millî Eğitim Bakanlığı tarafından çok önemli.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Tabii. Fiziki şeyimiz var, alt yapımız kuvvetli; meslek liselerinin... Yani vaktiniz olursa -özellikle İstanbul vekillerimiz- Zeytinburnu'nda bizim bir meslek lisemiz var, daha yeni yaptık, 55 bin metrekare. Bu ne demek? Şu demek: Ya "Bugün yapalım." desek 3 milyara yapamayız atölyeleriyle birlikte. Ya, bizim okul problemimiz yok meslek lisesi anlamında. Bunu hemşehrilerimize anlatıp talebi sağlamamız lazım. Dikkat ederseniz, şu kartı verirken önceliklerimizden biri de meslek lisesine devam eden ihtiyaç sahipleri çünkü şunu istiyoruz: Dedeye sosyal yardım yaptık, babaya yaptık, çocuğa yapıyoruz; bu kısır döngünün kopması lazım yani kendisi meslek sahibi olsun, kendi parasını kazansın, biz yardımcı olalım, o açıdan dediğiniz şey çok kıymetli ama -tırnak içerisinde- devlette fiziki anlamda -en azından İstanbul için söylüyorum- okullarımız bizim yeterli.

Gönülden Bir Öğün'ü anlattık efendim, hedef kitleyi de gördük. Bu tanıtım şeyimizdi, bunlar gezilerimiz. Ödev evlerini söyledik.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Sayın Valim, ödev evine gelmişken bir şey sorabilir miyim? Orayı kaçırmış olabiliyim, çok kıymetli zaten de.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Buyurun.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Ödev evlerinde eğitim veren... "Özellikle eğitim fakültesi öğrencilerinden alıyoruz." dediniz.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - O bir altta efendim, şöyle...

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Öyle mi? Tamam. İUP'tan mı onların?

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - O öyle. İlk etapta bizim halk eğitimden, Millî Eğitimden öğretmenlerimiz var: bunların yanında da... Çünkü ödev evlerinin saati akşam, cumartesi, pazar, okul olmayan saatlerde olduğu için gerçekten gönüllülük gerekiyor, zorluk gerektiriyor, özveri gerektiriyor; İUP'tan yapıyoruz. İUP'tan da faydası şu oluyor: Üniversite öğrencisine hem 15-16 bin lira bir harçlık ortaya çıkıyor hem bir anlamda onun için öğretmenliğe bir staj gibi olmuş oluyor hem de biz güvenli, bu işin ilmini bilen çocuklarla bu işi yapmış oluyoruz.

Bakin, burası Çamlıca Camisi'nin altındaki yerimiz. Tabii, bu tür şeylerde şöyledir: En güzelini gösteririz, o normal yani en güzellerinden bir tanesi bu ama diğerleri de güvenli, hoş, ihtiyaca cevap verecek gibi. Orada, tabii, büyüklük müsait olduğu için böyle bir şey çıktı ortaya.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Evet, Gaziosmanpaşa'daki gayet güzel.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Evet.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Bu ödev evleri çok değerli ya.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Öyle, yürüme mesafesinde.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Her ilde olmalı.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Arkadaşlarla buluşulup oraya gidilmesi; orada arkadaş ortamı oluşturulması çok değerli yani.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Tabii, kesinlikle.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Efendim, yürüme mesafesinde. Anne şunu bilecek: "Benim çocuğum 500 metre uzaklıkta, kaymakamlığın koordinasyonunda güvenli bir yerde ödevlerini yapıyor."

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Kesinlikle.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Şimdi, Serap Hanım çalıştı, bir giriş kartı sistemi yaptık. Yani peşinen suçlamayayım da şöyle olmasın: Çocuk "Ödev evine gidiyorum." deyip sağda solda gezmesin. Girişi çıkışı kayıt altında olan; ne zaman geldi, ne zaman çıktı... Aslında her gün her yaptığımız iş bize bir şey öğretiyor; her bulduğumuz kaynakla bir adım daha ileriye götürüyoruz. Sonuç itibarıyla elimizde sihirli değnek yok, böyle biraz da alan bize öğretiyor.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Sağlıklı, güvenli bir arkadaş ortamı da oluşuyor, o arkadaş ortamı da çok değerli yani.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Tabii, mahalleyi, sokağı önemsiyoruz o açıdan.

ELİF ESEN (İstanbul) - Aslında bunun daha da ötesinde şöyle bir kritik önemi var: Bizim Komisyonumuz boyunca yaptırdığımız araştırmalar sonucu çocukların en çok suça karıştığı saatler okuldan çıktığı ve aslında o ödev evinde olması gerektiği saatler; böyle bir koruyucu, önleyici, kritik tarafı var oranın sosyalleşmenin ötesinde.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Kesinlikle. Bunları daha da güçlendirmek lazım.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Bu hastane sınıfları Sağlık Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığının aslında her yerde olan protokolü ama çok kıymetli, biz de bunların fiziki eksikliklerini giderdik. Bu şu demek: Çocuk uzun süreli tedavi oluyor; dolayısıyla da okuldan kopmasını diye, tedavi olurken aynı zamanda öğretmenlerin hastaneye giderek çocuklara ders verdiği bir yer. Bunların fiziki eksikliklerini de İstanbul Çocukları Vakfı tamamladı; Sağlık İl Müdürümüz, Millî Eğitim Müdürümüz sağ olsun, takip ettiler.

Evde eğitim çok önemli. Allah devlete zeval vermesin. Aslında eğitim her yerde yani mahallede veriyoruz, okulda veriyoruz; hastalanıyor, veriyoruz; evden çıkamıyor, öğretmen bir öğrenci için evine gidip ders veriyor; dolayısıyla da şu an 593 çocuğa şey veriyoruz. Öğretmen gidiyor, evde, işte, matematikçi geldi, dersini anlatıyor değil mi Müdürüm, eksik bir şey söylemedim?

ALİ İNCİ (Sakarya) - Sayın Valim, bu tüm İstanbul için geçerli.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Bu İstanbul'da evet ama Türkiye genelinde bir uygulama bu eve gitme işi.

ALİ İNCİ (Sakarya) - Bu sayılar İstanbul için mi geçerli yoksa ilçe mi?

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Yok, İstanbul için. Şöyle size az gelebilir: Öğrenci evden çıkamıyor yani bu ortalama engelli değil, yatağa bağımlı. Ortalama engeli olsa işte bir şekilde tekerlekli sandalyeyle devlet onu kapısının önünden alıyor, götürüp veriyor. Bu hiç evden çıkamıyor yani.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yüzde 99 engelliye bile öğretmen geliyor.

ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Sayın Valim, gönüllülük esasına göre mi öğretmenleri seçiyorsunuz?

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Öğretmenleri nasıl seçiyoruz Mücahit Hocam?

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Şimdi, efendim, sınıf öğretmeni olan kısımlar var, ortaokul ve liselerde de...

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Çünkü "Gönüllü mü hocalar?" diyor yoksa "Hadi, sen şunu yapacaksın." mı deniliyor?

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Bir eğitim veriyoruz efendim, biz İstanbul İl Millî Eğitim hazırlayıcı bir eğitim veriyoruz. Talep eden... Bu biraz daha farklı, psikososyal durumu olanlar.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Gönüllüleri eğiterek...

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Her sabah eve gidiyor 593 kişi. İstanbul'da 38 bin öğrenciyi de her sabah evinden alıyoruz, hostes eşliğinde okula götürüyoruz, okuldan da eve bırakıyoruz, özel eğitim öğrencilerini; hafif, orta, ağır düzeydeki zihinsel engelli evladımızı. 103 civarında özel eğitim okulumuz var; bu okullarda da ücretsiz yemek veriyoruz, tamamen ücretsiz, çok ciddi bir mali yükü de var ama muhteşem bir sosyal rehabilitasyon var.

Artı, yeni bir çalışma başlattık: Bu hastane okulunda ve diğer, özel eğitim okulundaki velilerimiz için de rehberlik araştırma merkezlerimizle özel bir program, sosyal farkındalık ve psikolojik sağlık programı uyguluyoruz; velilere özel.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Teşekkür ediyoruz.

Bunlar yine bizim ziyaretler.

Anaokulum Bahçemde'yi anlattık, sitenin içerisinde.

Bakın, efendim, bunlar sayılarımız. Daha önce 18 bin lisanslı öğrencimiz vardı okul spor kulüplerinde, 860 bin oldu, bunu 1 milyona çıkaracağız. Yani çocuk şunu diyecek: "Ben güreşçiyim." "Ben futbolcuyum." "Ben voleybolcuyum." Buna bir kimlik, kişilik kazandırmamız lazım. 80 olan sayımız da 2.694 oldu. Biraz önce "3 bin okulumuz var." dedik; bu okullardan bazıları aynı binada, bazıları anaokulu; dolayısıyla da kurulabilecek her yere kurduk. 1 milyon Millî Takım forması satın aldık bu lisanslı sporculara vermek için. 50 tane minibüs aldık Sayın Başkanım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok güzel.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Her ilçemize minibüs verdik, bazılarında 2'şer tane verdik çocukları sağa sola götürmeleriyle ilgili.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Ama işte o kulüp sayısı artınca lisanslı öğrenci sayısı uçmuş yani.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Evet, 1 milyon olacak inşallah.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - 18 binden 1 milyona, büyük bir şey.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Bunlar, işte, çeşitli seremonilerimiz.

Bu, yetenek taraması; çocuğu hangi branşa yönlendireceğimizi yetenek taramasına göre yapıyoruz. Burada da yapılan yetenek taraması... Geçen sene 206.805 miş. Şimdi, şöyle denilebilir: "Öğrenci sayısı 3 milyona yakın, niye 206 bin?" Sadece 3'üncü sınıflara yapılıyor bu, dolayısıyla biz yüzde 97'sini taradık. O yüzde 3'ünü niye taramadık? Dediler ya biraz önce toplantıda: "Amerika'da işte eskiden Amişler varmış, çocuğuna şunları şunları yaptırmıyor." Adam "Çocuğum spor yapmasın." diyor, dolayısıyla çok da yapacak bir şey yok.

Enstrümanlı Okul Kalmasın kısmını gördünüz. Şunlar bizim öğrencilerin fotoğrafları. Müzik atölyelerimiz böyle efendim.

Ben Okuyurum'da 6 milyon 900 bin kitabı -daha önce 6,5 milyondur- yani böyle çok abartıyormuş gibi olmasın da yüz yıldaki kitap sayısı kadar kitabı iki yılda temin ettik.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Umuyoruz 6,9 milyon kitabın içerisinde farklı ana dillerde kitapları da gelecek dönemlerde görürüz.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Evet, bu da sizin bakış açınız efendim.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bakış açım değil, milyonların.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Yok, hayır, şey açısından yani katkınız diyeyim.

Öğrenci meclislerini anlattık efendim. Meclisler belediyelerimize ev sahipliği yapıyorlar; gidiyor, belediye başkanının, belediye başkan vekilinin oturduğu yerde öğrencilerimiz toplantı yapıyorlar.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Demokrasi kültürü.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Tabii.

Bunlar bilim atölyelerimiz.

Tabii "çocuk" derken biz bütün çocukları kastediyoruz. Hapishanedeki çocuklar için savcılıkla bir protokol yaptık; dolayısıyla, bundan sonraki süreçte İstanbul Çocukları Vakfı ve diğer kamunun bileşenleriyle birlikte o çocuklara gerekli desteği vereceğiz.

Bu denetimli serbestliğin çok güzel bir yeri var Kemerburgaz'da, güzel bir çalışma yapıyorlar. Denetimli serbestlik şu aslında: Bizim anlattıklarımızın yüzde 90'ı koruyucu önleyici tedbirlerdi. Burada artık çocuk suç işlemiş ama hâlen yaş itibarıyla çocuk; ona verilen eğitimler, rehabilitasyon işleri. Burada da grup çalışması, bireysel görüşme, aynı şekilde.

Biz İstanbul'da, efendim, hani "İşin merkezine öğrenciyi koyalım." dedik ya, öğrencinin sadece okulda olması meseleyi çözümü, eğitim kalitesinin de artması lazım; bunun için sırf bu sene içerisinde ikili eğitimden tekli eğitime geçen rakamı görüyoruz. Sene başında 829'muş, şimdi 746. Millî Eğitim Bakanlığının sağladığı katkı var, hayırseverlerin sağladığı katkı var. Bir de sadece İstanbul'a özgü İPKB diye bir birimiz var; bu, şu işe yarıyor: İstanbul'da depreme dayanıksız kamu binalarını yıkıp yeniden yapıyor ya da güçlendirip hizmet vermelerinin devamını sağlıyor. 2006'da Cumhurbaşkanımızın Başbakanlığında kurulmuş ve şimdiye kadar

yeni imzaladığınız sözleşmelerle beraber 5,5 milyar dolar bir kaynak bu işe ayrılmış. Bunu şundan dolayı söylüyorum hani bazen "Ya, deprem geliyor, sadece vatandaşı mı uyarıyoruz? Deprem geliyor, ne yaptık? Okullar güvenli mi, hastane güvenli mi..." İstanbul'da 2000 yılından önce yapılan bütün binalarımız, hamdolsun, elden geçti; yeni yaptıklarımız sayesinde de 746 oldu. Yaklaşık 400 tane daha okul yaptığımızda tamamen tekli eğitime geçeceğiz. Neden 400? Çünkü bir okul yaptığımızda bazen iki okulu tekli eğitime geçirmiş oluyoruz

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Sayın Valim, biz rehber öğretmenlerle böyle bire bir görüşmeler, daha doğrusu odak grup görüşmeleri yaptık; onlar ikili eğitimi de suçu iten bir risk faktörü olarak gözlemlediklerini söylediler çünkü öğleden sonrası boş çocuğun. Dolayısıyla çok kıymetli bunları hızlandırmak.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Hem o hem de eskiden "okul" dediğimizde... Ben birleştirilmiş sınıfta okudum yani ne demek birleştirilmiş sınıfta? 1, 2, 3 bir sınıfta ya da 1, 2, 3, 4 bir sınıfta; köyde o şartlarda okudum. İstanbul'daki 12 derslikli dediğimiz okullarda aslında sadece 12 tane sınıf var; laboratuvar yok, spor salonu yok, konferans salonu yok. Şimdi, yapılan okulların sosyal donatıları çok kuvvetli. Bu, şu açıdan önemli: Hani, çocuğun suça sürüklenmesini engelleyecek, sosyalleşecek mekânlar anlamında da oluşmuş oluyor; yoksa evde çocuğu tutamıyorsunuz, evin içerisinde, okulda 40 metre karelik sınıfta tutabilir miyiz?

Bu, yeni başladığımız; 100 tane anaokulu, 100 tane kreş, 100 tane Diyanet anaokulu, 100 tane kapalı spor salonu, 100 tane halı saha ve ödev evlerini 500'e çıkartma gibi bir hedefimiz var. Bunun 56 tanesine bu ay içerisinde başladık; diğerlerinin de tamamına şöyle yılın 7'nci, 8'inci ayına kadar başlamış olacağız. Bu neden önemli? Şundan önemli: İstanbul'da -belki birçok sebep sayabiliriz- en önemli problem şehirleşmedeki çarpıklık. İstanbul'da çocuk çocukluğunu yaşayamıyor, genç gençliğini yaşayamıyor, kadın kadınlığını yaşayamıyor; dolayısıyla da bu kentsel dönüşümün sonunu beklemeden bizim bu fiziki eksiklikleri tamamlamamız gerekiyor.

"Öneriler" demişler, bu önerileri bizim arkadaşlar yazdılar: "Çocuk koruma alanındaki çalışan kurumlar arasında koordinasyon eksikliğinin giderilmesi; çocukları daha düşük olan suç algısını yükseltmeye yönelik rehberlik ve farkındalık çalışmalarının yürütülmesi."

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Bizim verilerle de örtüşüyor öneriler.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - "Okullarda koruyucu ve önleyici faaliyetlerin etkinliği için rehber öğretmen norm kadro sayılarının artırılması." Bu çok kıymetli, şöyle kıymetli; eskiden şey anlatırlardı: "Sınırı bir başçavuşla idare ederdik." O günkü şartlarda kurallara uyma refleksi öyleydi. Şimdi, ailede 3 kişi yaşıyorsa, 5 kişi yaşıyorsa birisinin psikoloğa ihtiyacı oluyor; dolayısıyla da rehberliği hani bir problem var gibi değil de çocuklarla gerçekten ilgilenen bir şey olarak yapmak lazım. Bizim şu an 6 bin civarında rehberlik öğretmenimiz var, çok iyi bir rakam ama keşke bu 10 bin olsa, 15 bin olsa ve rehberliği sadece okulda değil, sahada da -hani, o ilk maddede aslında arkadaşlarımız onu kastediyor- alanda da çalıştırabilsek, böyle farklı bir statüsü olmuş olsa.

"Veri paylaşımı" denilmiş. Bunları size vereceğiz.

Ben çok uzatmayayım; bizim arkadaşlar da kısaca birkaç şeyi söyleyecekler, sunumları var.

Sabrınız için ben teşekkür ediyorum, sizleri şey yaptık.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Çok teşekkür ederiz.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Bu sunumda yok, eklemem gereken iki konu var: Bizim, dilencilikle ilgili...

İSTANBUL VALİ YARDIMCISI OKAN LEBLEBİCİER - Sayın Valim, slayt olarak var burada.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Var mı? Bir sonrasında mı?

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bu slaytı notlarımıza ekleyelim.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Yani başka slaytta mı yoksa burada mı?

İSTANBUL VALİ YARDIMCISI OKAN LEBLEBİCİER - İleride Sayın Valim.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Şunu anlatayım özetle yani slayta da çok gerek yok: Dilencilikle ilgili kesin bir kararımız var, nedir bu? Çocuk dilenci olmayacak, hiç dilenci olmayacak ama çocuk dilenci hiç olmayacak. Ne yapıyoruz? Çocuk dilenci gördüğümüzde rehberlik olarak "Bunun sebebi ekonomik mi, değil mi? Ekonomik sebebi varsa bunu ortadan kaldıralım." diyoruz. Ekonomik sebep yoksa 1'inci seferinde uyarıyoruz yani "Bunu yapma diye, 2'nci sefer yakaladığımızda çocuğu aileden alma dâhil tüm tedbirleri yapıyoruz, baba-anne dilendiriyorsa bununla ilgili de suç duyurusunda bulunuyoruz. Özetle, vicdani olarak üzerimize düşeni yapıyoruz, ekonomik sebepse "Bunu ortadan kaldıralım." diyoruz ama keyfi olarak çocuğu dilendiriyorsa bu, şu anlama geliyor: Üç vakte kadar "suç işleyen" ya da "suça maruz kalan" olarak önümüze gelecek.

Bir diğeri "evsiz" diye tabir ettiğimiz dışarıda yatıp kalkanlar. Aile Bakanlığımızın -ben Mahinur Bakanımıza da teşekkür ediyorum- bize sağladığı imkânla İstanbul'da tespit ettiğimiz, gördüğümüz evsizlerin tamamını otellerde barındırıyoruz. Bu ne demek? Şu demek: Parkta birisini gördüyse kimsenin yemek vermesine, para vermesine gerek yok. İlk geldi, Fatih Camisinin bahçesinde 8-10 evsiz adam yatıyor ve herkes para veriyor, vesaire. Bizim dışarıda yatmayı normalleştirmememiz lazım. Yani, bu ne demek? Şu demek: "Buna para verelim, yemek verelim, battaniyesi eskidi, yenisini verelim." dediğimizde aslında ona şu hayatı biçiyoruz: "Sen dışarıda yaşamaya devam et, biz de sana şunları verelim." O da zaman zaman suç işliyor bağımlılık dâhil, uyuşturucu dâhil, hırsızlık dâhil. Biz, öyle yapacağımıza, barınma sorunu mu var, ortadan kaldıralım; beslenme sorunu mu var, ortadan kaldıralım; iş mi istiyor, iş bulalım; akıl sağlığında problem mi var, tedavi ettirelim ama keyfi olarak "Ya, ben parkta yatıp kalkacağım, dilencilik yapacağım." Buna müsaade etmeyelim dedik. Ben çalışma arkadaşlarımıza desteklerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Sizlere de sabrınız ve buraya geldiğiniz için ayrıca teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyoruz Sayın Valim, büyük bir memnuniyetle dinledik.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Arkadaşlarımız tekrara girmeden, özet kısımlarını kendi açılarından söyleyecekler.

Evet, devam edelim.

Evet, Sancaktepe Kaymakamımız, buyurun.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Sayın Valim, sayın milletvekillerim, çok kıymetli hazırun; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

İlçemize teşriflerinizden dolayı ve sizi burada ağırlamaktan büyük onur duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Geçen Komisyon toplantısıyla ilgili bir sorudan bahsetmek istiyorum. Biz, Sayın Valim, mahalle bazlıdan ziyade bütün ilçede 550 öğrenci tespit ettik. Geçen toplantımızda "Bunun sonuç verileri ne oldu?" diye sorulmuştu, onunla ilgili bir kısa bir not vermek istiyoruz. Bu projeden sonra ilk dört ay içerisinde şu anda suça sürüklenen çocuk oranında yüzde 30'a yakın bir azalış oldu ilçemizde. Dolayısıyla, Sayın Valim şöyle bir projemiz var: 550 çocuğu tespit ettik, her 2 çocuğa 1 gönüllü öğretmen görevlendirdik; bu gönüllü öğretmen ay içerisinde bunları sinemaya götürüyor, yemeğe götürüyor, ondan sonra, ailesiyle irtibat sağlanıyor. Bu öğretmen arkadaşımız da okulda en sevilen sayılan, öğrenciler tarafından beğenilen öğretmen arkadaşımız. Dolayısıyla, Sayın Vekilim, bunun ciddi bir sonucunu ilk dört ayda aldık; geçen Komisyon bahsettiğiniz, söylemişsiniz. Biz, Emniyetteki arkadaşlar ve bütün kurum amirlerimiz, bütün kurumlar bu projenin ortağı.

Arz edeyim dedim. Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Evet, teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, zaman daraldı; sunum yapacak arkadaşlar tekrara, mevzuata ve benzerine girmeden, İstanbul'da farklı yaptığımız, vekillerimizin bilmesinde fayda olan, karşılaştığımız sıkıntıları anlatarak seri seri gidelim.

İSTANBUL AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇOCUK HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRÜ FATİH CEBECİ - Sayın Valim, Sayın Başkanım, sayın milletvekillerimiz ve kıymetli hazırım; İstanbul Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü olarak suça sürüklenen çocuklar kapsamında koruyucu ve önleyici hizmetler, aynı zamanda müdahale noktasında da vaka yönetimi süreci gerçekleştirmekteyiz. Bu kapsamda, özellikle biz İstanbul Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğüyle birlikte sıkı bir çalışma içerisindeyiz. Emniyet Müdürlüğümüzden bize, İl Müdürlüğümüze düzenli olarak listeler gelmektedir; bu listelerde suça sürüklenen çocuklarımızın adları ve ikamet adresleri yer almaktadır. İl Emniyet Müdürlüğünün bizlerle paylaştığı bu verilere istinaden, bu çocuk ve ailesi hangi ikamette kalıyorsa ivedi olarak, hemen o ilçe sosyal hizmet merkeziyle biz yazışma gerçekleştiriyoruz, acil vakalarda da direkt telefon üzerinden de ulaşıyoruz; ilçe sosyal hizmet merkezimiz hemen gelen vakalarla ilgili planlama yapıp hane ziyaretini gerçekleştiriyor. Bu hane ziyaretine istinaden sosyal inceleme raporu yazılıyor, sosyal inceleme raporunda hane ziyareti sonucunda danışmanlık, eğitim, sağlık ve bakım tedbirleri veriliyor yani biz koruyucu ve destekleyici tedbirleri suça sürüklenen çocuklar özelinde gerçekleştirmiş oluyoruz. Bununla birlikte, sosyal, ekonomik destek noktasında eğer ailede bir yoksulluk durumu söz konusuysa bu hizmet modellerimize de başvuruyoruz.

Bunun yanında, danışmanlık kapsamında çocukların, özellikle suça sürüklenen çocukların enerjilerini atabileceği, boş vakitlerini değerlendirmeleri babında danışmanlarımız yani uzmanlarımız sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler kapsamında ilgili yerel yönetimlerin sosyal gençlik, kültür merkezlerine ya da gençlik ve ilçe spor müdürlüğünün gerekli birimlerine yönlendirme yapıyor. Bu süreçte biz bize gelen her vakayla ilgili kesintisiz takip gerçekleştiriyoruz ve bu çocuklarımızı düzenli olarak hane ziyaretleriyle de izleme altına almış oluyoruz.

İlimiz özelinde, Valimiz Başkanlığında il koordinasyon toplantıları düzenleniyor; yine, ilçelerimizde kaymakamlarımız başkanlığında ilçe çocuk koordinasyonları düzenlenmekte. Her sene düzenli olarak bu koordinasyon toplantıları Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünün koordinasyonunda ve diğer, İl Millî Eğitim Müdürlüğü, İl Sağlık, İl Emniyet Müdürlüğü ve diğer birimler ve kuruluşlar, sivil toplum örgütleri ve üniversiteler aracılığıyla gerçekleştiriliyor. Bu, bize ne sağlıyor? Özellikle kurumlar arası koordinasyonun sağlanması. Bu kapsamda, suça sürüklenen çocuklarla, okul devamsızlığı olan çocuklarla ya da risk altında bulunan çocuklarla, çeşitli risk faktörlerinden dolayı suça sürüklenme ihtimali olan çocuklarla ilgili kurumlar arası iş birliği sağlıyor. Bu noktada, bu sene itibarıyla suça sürüklenen çocuklarla ilgili il koordinasyonumuza bağlı alt çalışma grubu oluşturuldu; alt çalışma grubumuzda suça sürüklenen çocukla ilgili multidisipliner anlamda, çocukların suça sürüklenmesinde etkili olan faktörlerle ilgili hangi kurumların yer alabileceğiyle ilgili bir gündem oldu ve Emniyet Müdürlüğümüzden Sağlık, Millî Eğitim, Adalet Bakanlığı ve yine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında da özellikle suça sürüklenen çocuklarımızın iş yönlendirmesi için isimler belirlendi ve yakın zamanda da koordinasyon toplantısı gerçekleştirilecektir. Bunlar zaten koordinasyon içinde olduğumuz kuruluşlar. Özellikle sokakta risk altında bulunduran, dilendirilen, okula devamsızlık yapan ve korunmaya ihtiyacı olan çocuklarımızın bu durumları bu gruplarda ele alınıyor.

Özellikle İstanbul'da aktif kılınan ve gündün güne de sayısı artan alt çalışma komisyonlarımız var. Özellikle il ve ilçe çocuk koordinasyon düzeyinde toplantılar yapılıyordu. Bu sene itibarıyla İstanbul'da 105 alt çalışma komisyon toplantısı yapıldı. Bizler koordinasyonu daha da güçlendirmek için ilçe çocuk koordinasyonlarına bağlı alt çalışma komisyonları oluşturduk; bu alt çalışma komisyonlarında hem okuldaki çalışanlarımız, müftülükte çalışanlarımız, sivil toplum örgütlerinde, yerel yönetimlerde çalışan meslektaşlarımız bir araya gelerek artık vaka düzeyinde yani o ilçedeki suça sürüklenmiş ya da bir çocuğumuzla ilgili medyayla ilgili bir durum oluştuysa bu çocuklarımızın hepsiyle tek tek görüşülüyor, çeşitli projeler gerçekleştiriliyor ve bütün kurumların da bundan bilgisi oluyor. İlçe alt çalışma komisyonlarımızın sayısının artmasının suça sürüklenen çocuklarımızla ilgili rehabilite edici ve erken uyarı sistemi anlamında katkılarının olduğunu geri bildirimlerden almış olduk. Yine, Emniyet Müdürlüğümüzle bu sene başlattığımız, Emniyet Müdürlüğünün bizlere ilettiği, özellikle terörle mücadele noktasında terör örgütlerinin eline düşme ihtimali olan çocuklarımız adli suç geçmişi olmuş, terör örgütlerine yönelebilecek hâlde bulunan çocuklarımızın listeleri bize düzenli olarak bildiriliyor. Bu çocuklarımızla ilgili Emniyet Müdürlüğümüz personeli ve sosyal hizmet merkezinde bulunan uzmanlarımızla birlikte aile ziyaretleri gerçekleştiriliyor. Bu noktada da koruyucu ve önleyici hizmetler altında bilgilendirme faaliyetlerinde bulunuluyor. Burada da yine çocuklarımızın terör örgütlerinden uzak durması için elimizden gelen bütün gayreti gösteriyoruz.

Türkiye'de ilk ve şu an tek olan bir merkezimiz var: Çocuk ve Ergen Danışma Merkezi. "ÇEDAM" olarak biz ifade ediyoruz. İl Müdürlüğümüz bünyesinde bulunan koruma ve bakım altındaki çocuklara yönelik psikoterapi hizmetleri sunuluyor bu merkezimizde. Merkezimiz şu an Avrupa yakası Eyüpsultan ilçesinde yer almaktadır. Hedef kitlemizde -bahsettiğim gibi- koruma ve bakım altındaki çocuklar var ama burada özellikle "Suça sürüklenen kısım neresi?" dersek koruma ve bakım altında bulunan ve suça sürüklenen çocuklarımızın da hizmet aldığı ihtisaslaştırılmış çocuk evleri sitemiz var. Özellikle, bu çocuklarımızın psikososyal açıdan desteklenmesi için bu merkezimiz tamamen klinik psikologlar aracılığıyla bu çocuklarımızda görülen duygusal ve davranışsal

bozuklukları yani suça sürüklenmelerine eşlik eden duygusal ve davranışsal bozukluklarla ilgili farmakolojik tedavinin yanında bir psikoterapi desteği sağlanıyor. Yine, bağımlılık, istismar ve travmatik süreçlere maruz kalan çocuklarımızla ilgili de özellikle yıkıcı davranış bozukluğu, davranışsal ve duygusal problemleri olan, okul devamsızlığı, işte suça sürüklenen ya da madde bağımlılığı gibi tedavi sürecinde olan çocuklarımızla ilgili de bu merkezimiz üzerinden terapi hizmetleri sunuluyor. 10 klinik psikologdan oluşan bir merkez, tamamen ayrı. Kuruluşlarımızda kalan çocuklarımız buralara gidip psikoterapi süreçlerine dâhil oluyor. Yine, İstanbul genelinde toplumda infial oluşturan olaylarla ilgili bu olaylardan etkilenen suça sürüklenen çocuklarımız ya da suç mağduru çocuklarımızın da kritik vakalarda hizmet aldığı önemli merkezlerimizden biri. Bireysel terapi, grup terapisi ve oyun terapisi hizmetleri veriliyor. 22 Eylül 2025 tarihinde hizmete alındı, bunun üstünden bir yedi sekiz ay geçti. Bu süreçte terapi süreci tamamlanan çocuklarımızla ilgili yaptığımız test ve ölçeklerde çocukların yaşama uyumlarının ve psikolojik sağlıklarının yükseldiğine ilişkin şu an mevcut geri bildirimler alıyoruz, istatistiklerimiz bu yönde. Bu da Çocuk ve Ergen Danışma Merkezimizden kareler.

Yine, koordinasyon kapsamında Denetimli Serbestlik İl Emniyet Müdürlüğü, Adalet Bakanlığı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri, İl Millî Eğitim Müdürlüğüyle birlikte çeşitli üniversitelerle de eğitim ve proje faaliyetlerimiz devam ediyor. Bunlardan biri de yakın zamanda düzenlemiş olduğumuz, Üsküdar Üniversitesi iş birliğinde, Denetimli Serbestlik Emniyet Müdürlüğü ve çeşitli adliyelerde görev alan hâkim ve savcılarımızdan oluşan Çocuk Suçluluğunu Yeniden Düşünmek Paneli gerçekleştirildi. Bu çocuk suçluluğu kavramına da multidisipliner anlamda farklı perspektiflerden bir bakış açısı sağlanmıştı.

Arz ederim Sayın Valim.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sunum yapacak kişilerin kendilerini tanıtmalarını rica ediyoruz çünkü stenograf arkadaşlar bir taraftan tutanaklara geçiriyorlar.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Diğer sunuma geçelim arkadaşlar.

İSTANBUL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ HALK SAĞLIĞI BAŞKAN YARDIMCISI PELİN ŞAVLI EMİROĞLU - Sayın Valim, sayın vekillerim, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İl Sağlık Müdürlüğünden Uzman Doktor Pelin Emiroğlu ben, Halk Sağlığı Hizmetleri Başkan Yardımcısıyım.

Ben size kısaca şu anda içinde bulunduğumuz Sağlıklı Yaşam Köyüyle ilgili bilgilendirme vereceğim, daha sonra zaten sahada göreceğiz.

Burası Sancaktepe Şehir Hastanesinin hemen yakınında, üste gördüğünüz Sağlıklı Yaşam Köyü'müz. Proje alanı yaklaşık 162 bin metrekare, kapalı alanı şu anda 30 bin metrekare ve içerisinde birçok yapı bulunmakta.

Bizim bu sağlıklı yaşam köyündeki amacımız kişinin bağımlılık yapıcı madde veya davranışlardan uzak kalmasını sağlamak ve burayı Türkiye'nin tek ve dünyada da birkaç sayılı örneği olan ama tamamı aynı olmayan yani burayı ayrı kılan özelliği, kurslar aracılığıyla gelen kişilerin meslek edindirmelerini sağlamak ve kişilere daha sonra bağımsız bir hayat sunmalarına imkân vermesi ve kişilerin sağlık sistemi içerisinde kalmalarını da amaçlamaktayız. Bu nedenle, eylül ayında usul ve esaslara dair bir yönerge çıkardık, ardından da Sayın Valimizin talimatıyla kamu kurumlarıyla birlikte interdisipliner bir protokol hazırladık. Tüm kamu kurumlarımızın bu gördüğünüz merkezde birtakım görevleri var, kısaca onları size özetleyeceğim.

Bu merkezi diğer merkezlerden, aslında yurt dışı örneklerinden ayrı kılan ve Türkiye'de ilk olmasını sağlayan bu karşıda gördüğünüz yansı. Bu merkezdeki hastaları biz 3 şekilde gruplandırdık. İlk aşaması bizim adaptasyon aşamasını da içine aldığımız temel rehabilitasyon aşaması. Bu aşama yaklaşık altı ay sürüyor ve ilk üç haftası oryantasyon süreci. Eğer bu aşamayı kişi başarıyla tamamlarsa ikinci aşamaya yani ileri rehabilitasyon aşamasına geçiyor. İleri aşamayı da eğer başarıyla tamamlarsa üçüncü aşamaya geçiyor. Bu aşamalarda eğer kişiler herhangi bir sorunla karşılaşır ya da kendileri merkezden ayrılmak isterlerse merkezin dışına çıkıyorlar. Bu ayrılış sürecinde eğer maddeyle tekrar bir temas olursa da kişi tekrar en baştan arındırma sürecine dâhil ediliyor ve arındırma sürecinden sonra uygunluk olursa tekrar sisteme kabul ediliyor. Üçüncü aşamada ise -biraz önce söylediğim gibi, dünyadaki tek örneği olan- kişiler burada meslek ediniyorlar yani kişiler kendi paralarını kazanıyorlar, ekonomik olarak özgürleşiyorlar ve bu da -bizim literatürde bildiğimiz- kişilerin tekrar maddeyle karşılaşma olasılığının aslında önüne geçen bir mekanizma. Yani bu merkezi diğerlerinden benzersiz kılan aşama ikinci ve üçüncü aşamaları.

Peki, programın amacı kısaca ne? Evet, maddeden uzak kalmasını sağlıyoruz, maddeden uzak kalmasını sağlayan birçok merkez var ama bununla birlikte biz bu merkezde kişilere mesleki beceri kazandırıyoruz ve ayrıca sosyal riskleri azaltıyoruz. Çünkü bildiğiniz gibi bağımlılık bir çember yani kişiler bağımlılıktan tedavi olduktan sonra tekrar tekrar bağımlı olabiliyorlar. Buradaki en önemli faktör, bilimsel çalışmalarda gösterilen kişilerin akut stres durumlarında tekrar maddeye bulaşması, ayrıca söylediğim sosyal riskleri azaltmak. Kişiler burada yatılı olarak kaldıkları için madde kullandıkları sosyal çevrelerine dönmüyorlar, bu da kişilerin tekrar maddeyle karşılaşma olasılıklarını en aza indiriyor.

Peki, kimler başvurabiliyor? Şu anda 17 yaşın üzerini alıyoruz. Merkezimizde Millî Eğitim Müdürlüğümüzle birlikte çalıştığımız için birtakım kurslar açılıyor, buraya eğer üniversite çağında öğrencimiz gelirse de kişiler burada üniversite sınavlarına çalışıyorlar. Şu anda da zaten KPSS'ye hazırlanan bir hastamız burada var. Alkol ve madde bağımlılığı arındırma sürecini tamamlamış kişileri kabul etmekle birlikte şu anda aslında hem ülkemizde hem dünyada da "prevalans"ı oldukça artan davranışsal bağımlılık yani kumar bağımlılığı hastalarını da bu merkeze kabul ediyoruz. Bununla birlikte, fiziksel ve ruhsal açıdan tabii ki bu merkezde kişilerin kalmaya uygun olması gerekiyor ve psikiyatri hekiminden de uzman görüşü alınması gerekiyor.

Dediğim gibi, birinci günden ikinci yıla kadar uzanan bir süreç organize ettik, burada 3 aşamaya böldük, aşamalar bittikçe kişileri bir sertifikaya edeceğiz. Kişiler aşamaları aştıkça da diğer aşamaya gelip sosyal adaptasyonda -yani "yariyıl evi" olarak belki duymuş olabilirsiniz- yariyıl evlerinden mezun olacaklar. Yariyıl evlerinde ne olacak? Kişiler burada kalıp edindikleri meslekleri ya da daha önce eğer varsa bir mesleği sosyal ortamında gidip mesleğini icra edecek, sonra tekrar bu merkezde kalacak. Bunu niye önemsiyoruz? Çünkü biz Sayın Valimizin talimatıyla bağımlı çocukların anneleriyle bir araya geldiğimizde annelerin bizden istediği şeydi: "Biz zaten AMATEM'lere gidiyoruz, arındırılıyor ama ondan sonra bizim çocuklarımız tekrar tekrar, tekrar tekrar maddeyle buluşuyorlar." Bunu engellemek için de işte bu yariyıl evlerini hayata geçirdik yani bir süre daha bu merkezlerde kalacaklar, sosyal

hayatlarına uyum sağlayacaklar. Çünkü biz kişileri burada tekrardan hayata hazırlıyoruz ve bu merkezden de iki sene sonunda ayrılmış olacaklar. Bu merkezde en önemsedüğümüz şey, etkinlikler tüm gün boyunca sürüyor, spor bizim için çok önemli, mesleki atölyelerimiz var. Bununla birlikte iş uğraş terapileriyle de rehabilitasyon süreçlerini tamamlıyoruz.

Bu gördüğünüz bizim bir programımız. Bu programı kişilerin, hastalarımızın istekleri ve Millî Eğitim Müdürlüğümüzle istişarelerimiz sonucuyla güncelliyoruz ama programda dikkat ettiğiniz gibi spor mutlaka var, kişilerin atölyeleri var, bununla birlikte de altı ay sonra meslek edindirme kurslarıyla da sürece devam ediyorlar. Yedi gün kesintisiz süren bir süreç. Biz burada interdisipliner bir yaklaşımı benimsiyoruz, tüm kamu paydaşlarımızla ortak birlikte çalışıyoruz ve kesintisiz olarak bu hizmeti sürdürüyoruz.

Girerken gördüğünüz Sağlıklı Yaşam Köyü'müzün girişi. Burası bizim nizamiye binamız, burada kişiler evci çıktıklarında... Kişiler bu merkezde üç hafta oryantasyon aşamasının dışında evci olarak çıkabilirler tedavi ekibi izin verdiği sürece. Burada kurallarımız oldukça belirlidir, ödül ve ceza puanımız vardır, bu puanlar doğrultusunda da kişiler evlerine evci olarak çıkabiliyorlar. Cumartesi çıkarlar, pazartesi tekrar gelip birtakım testlerden, idrar testinden sonra merkeze kabul edilirler ve burada da üst araması gerçekleştirilir. Sayın Valim bahsetti, iki katlı, 50'şer villadan oluşan bir merkez burası. Her 10 villanın ortasında bir gözlemevi var, burada gececi personelimiz duruyor. Villaları göreceksiniz, 4 tane odadan oluşuyor. Kişilerin evlerinde ihtiyaç duyabilecekleri optimal düzeyde aslında malzemeyi biz burada temin ettik, satın aldık. Gördüğünüz gibi bir ev ortamı yaratmaya çalıştık yani bir tül perdemiz var, halımız var ve dinlenme için de bir alanı var.

Burası spor merkezi, spor şehri İstanbul'da gördüğünüz gibi bu merkezde de birçok spor alanı var, yarı olimpik bir havuzumuz var. Bununla birlikte, büyük bir fitness salonumuz var, kapalı bir spor tesisimiz var. Duşlar spor salonunda mevcut, villalarda da mevcut. Açık 2 tane spor tesisimiz var, basketbol ve futbol sahamız var. Burada etkinlik alanlarımız var, bu etkinlik alanlarını çok önemsiyoruz. 5 tane burada merkez göreceksiniz. Buradaki salonlarda resim salonu, müzik salonu, sinema salonu ve okuma salonumuz aktif. Mutfak atölyesini çok önemsiyoruz çünkü ruhsal hastalıklarda hamurla uğraşmak ve pişen hamur kokusu da aslında rehabilitasyon sürecinde oldukça etkili çünkü sağlık biyopsikososyal bir iyilik hâli. Bu yüzden de ruhsal iyilik hâlinin de devamını burada sağlamayı düşünüyoruz.

Resim atölyemiz, müzik salonumuz, sinema salonumuz; burada haftanın belirli günlerinde belirlenen filmler gösteriliyor ve birlikte sinema seyrediliyor. Okuma alanımız burası da.

2 tane atölyemiz var 11 tane odadan oluşan, buralarda da şu anda hizmet vermeye başladık. Bu atölyeleri biz ikiye ayırdık; girişimcilik atölyeleri ve yaratıcı sanat atölyeleri olmak üzere. Girişimcilik atölyelerinde bilgisayar atölyemiz var. Burada şu anda temel bilgisayar eğitimlerini Millî Eğitimle birlikte vermeye başladık ve bundan sonraki aşamada da meslek edindirme kurslarımızdan bir tanesi AutoCAD programı olacak çünkü oldukça ihtiyaç var. Bununla birlikte de elektrik elektronik atölyesi, kuaförlük atölyesi gibi diğer atölyeleri de hizmete alacağız. Bilgisayar atölyemiz de burası.

Burası tekstil atölyemiz, oldukça aktif olarak burayı hastalarımız ve öğretmenlerimiz kullanıyorlar. Bu ürünlerin daha sonra hem öncelikle sağlık teşkilatımıza, daha sonra da inşallah tüm ulus çapında satmayı, gelir elde etmeyi ve onlara da bu öz güveni vermeyi hedefliyoruz.

Çini ve seramik atölyemiz burası. Biz burada doğanın içindeyiz ve hastalarımız da doğanın içinde olsunlar ve burada üretsinler istedik. Permakültür biliyorsunuz son zamanlarda oldukça revaçta bir alan ve burada o yüzden bir seramız ve bir kümesimiz var. Burası da faaliyete girmek üzere.

İl Müftülüğümüzün destekleriyle yürüttüğümüz, hizmete sunduğumuz mescidimiz var ve manevi danışmanımız burada hizmet veriyor isteyen hastalarımıza. Diğer iş birliklerimiz tabii ki İŞKUR ve Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü de hastalarımızın ailelerine danışmanlık hizmeti sunmaktalar. Şu anda içinde bulunduğunuz restoran burası. Buranın aslında tefrişi gördüğünüz gibi masa düzeniyle.

Ayrıca, bir kafeteryamız var, kafeteryamızda televizyon var ve burada akşamları belirlenen kanallarda belirlenen programları ve maçları birlikte izliyorlar, birlikte vakit geçiriyorlar. Biz evlerde yani villalarda çok fazla vakit geçirilmesini istemiyoruz, o yüzden evlerde bir mutfak ve televizyon yok çünkü hep birlikte vakit geçirecekler, bizimle birlikte olacaklar. Ama biz bu kişileri tabii ki sosyal hayata uyumlandırduğumuz için kişilerin boş zamanları da var. Yani burası aslında 7/24 bizim onlara etkinlik sunduğumuz bir alan değil onları tekrardan hayata kazandırdığımız bir alan. Burası idari binamız, idari binamızın yemekhanesi.

Kısaca ÇEMATEM yani çocuk arındırma merkezlerimizden bahsetmek istiyorum. 2025 yılında 9.340 danışanımız, tedavi alan kişi oldu, 34 tane tescilli yatağımız mevcut. ÇEMATEM başvurularında yüzde 85'i erkek ve yüzde 90'ı ayaktan tedavi görüyor çocuklarımız. Literatürle uyumlu olarak çocukların kendi sosyal ortamlarında bağımlılık tedavileri almaları öneriliyor. Yatarak tedavi ikinci planda düşünülen bir şey olduğu için biz çocuklarımızın sosyal ortamlarından uzaklaşmadan gündüzlü, gelip gittikleri bir tedavi modeli benimsiyoruz.

Burada nasıl bir sistem kurduk? Burada -dediğim gibi- tüm kamu kurumlarıyla ortak bir interdisipliner çalışmayla bu işi sürdürüyoruz. İhtiyaç durumunda eğitmen desteğini hem gençlik Spor İl Müdürlüğümüzden hem Millî Eğitim Müdürlüğümüzden, Tarım İl Müdürlüğümüzden istiyoruz.

Bununla birlikte, Sayın Valimizin talimatlarıyla ilimizde bağımlılıkla ilgili hizmet veren, 15 yaş üstü gençleri de kabul eden BAYDER'i ziyarete gittik. Burası bağımlılık türlerinin dördünü de kabul ettiğini söyleyen bir dernek. Manevi değerler eğitimleri yapıyorlar, birebir görüşme yapıyorlar ve bağımlılığın olmazsa olmazı SAMBA eğitimleri de bu merkezde verilmekte. Merkezden 2 tane küçük görsel.

Arz ederim Sayın Valim, bu kadar sunumum.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Teşekkür ediyoruz.

Sondan başlayalım. Şöyle efendim: Biz sadece Sağlık Bakanlığı imkânlarıyla değil sivil toplum kuruluşlarıyla, Yeşilayla, gönüllülerle, özetle bağımlılık konusunda çalışan herkesle bir şekilde çalışıyoruz, onları da sistemin içerisinde tutmak istiyoruz. Bu da olumlu sonuç alınan bir dernek. Ben de gidip ziyaret etmiştim, bakmıştım.

Pelin Hanım, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Bu merkezde aklınıza takılan bir şey var mı?

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sorusu olan vekilimiz var mı?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sunumlar o kadar uzundu ki yordu.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Emniyetin kısa bir şeyi var istiyorsanız, sunum değil konuşmalara da geçebiliriz yani.

Burada şu önemli, birkaç şey var zaten: Çocuk suçluların sayısı azalıyor, güzel bir şey yani az da olsa. Burada gördüğünüz 2022, 2023, 2024, 2025 rakamları. 2022'de 25.951 kişi suça bulaşmış iken 2025'te 23.094. Yani biraz önce dedik ya bu işe istatistik olarak bakmıyoruz ama bir anlamda da hani şöyle bir algı var: "Her köşe başında çocuklar durmuş, suç işlemek için bekliyor." Böyle bir şey de yok. Yani evet, suç işliyor. Bunlar 10 da olsa, 5 de olsa çok önemli rakam. Böyle bir rakam var.

Vali Yardımcımız sağlıktan sorumlu Hasan Bey; Okan Bey aileden sorumlu, aynı zamanda Müftülüğe bakıyor; Serap Hanım Sosyal Yardımlaşmada ve İstanbul Çocukları Vakfında işlerimizi yapıyor; Kaymakamımız Sancaktepe Kaymakamı; bu tarafta Nail Bey Emniyet ve Jandarmadan sorumlu; Elif Hanım da Millî Eğitim ve Romanlardan sorumlu.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Valim, çok teşekkür ediyoruz.

Burada hem İstanbul ölçeğinde hem lokal bazda yapılan çok kıymetli çalışmalar var. Ben şu tabloyla ilgili bir şey sormak isterim: Sayısal olarak, istatistiki olarak bir azalma var gibi gözüküyor fakat suçun mahiyetinde ve suçlu profilinde bir değişim var mı? Yani mesela literatür bize diyor ki: "Çocuk suçluluğundan ziyade çocuk suçlu profilinde bir değişim söz konusu."

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Profiller görülüyor mu arkadaşlar, onun da bir tablosu vardı, ileri slaytlarda var mı?

İSTANBUL VALİ YARDIMCISI OKAN LEBLEBİCİER - Diğer slaytlarda var Sayın Valim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kasten yaralama ya da cana kasıt ya bazen ağır yaralama da olabiliyor tabii, değil mi? Bu her zaman en başta mıydı kasten yaralama?

İSTANBUL VALİ YARDIMCISI OKAN LEBLEBİCİER - Evet.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Şimdi, burada bilişim suçlarının yeri değişti, teknoloji kullanılmaya başlayınca internet aracılığıyla, telefon, tablet aracılığıyla işlenen suçlar arttı çünkü daha önce böyle bir şey yoktu. Bu arada, aslında hırsızlık, uyuşturucu, cinsel suçlar ve yaralama birbirini besleyen işler. Çocuk -bu mekân o açıdan da önemli ya da koruyucu tedbirler o açıdan önemli- uyuşturucuya başladığında, boşlukta olduğunda paraya ihtiyacı var, para bulmak için bu sefer hırsızlık yapıyor ya da işte zorbalık yapıyor gibi.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - "Diğer suçlar" derken?

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Arkadaşlar "diğer suçlar" nedir açılımı?

İSTANBUL İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM TEMÜR - Sayın Valim, içinde mala zarar verme, güveni kötüye kullanma, resmî belgede sahtecilik gibi Türk Ceza Kanunu'nda karşılığı olan her türlü maddeyi "diğer"lere koyduk ama bunlar zaten öne çıkan suçlar olduğu için onlardaki sayı birazcık daha az. Bunlar öne çıktığı için bunları koyduk.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bizim çocuk hükümlülerle yaptığımız çalışmada adli suçlar yüzde 93 müydü?

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HÂKİM ALPER AKSOY - Şöyle Sayın Vekilim, cezaevi boyutuyla ilgili isterseniz bilgi vereyim.

İstanbul genelinde 5 farklı cezaevi kurumu var çocuklar için; Maltepe Çocuk Gençlik Kapalı, Maltepe 2 No.lu L Tipi, İstanbul Çocuk Eğitimevi, Bakırköy Kadın ve Marmara Kadın. Bunlarda mart ayı itibarıyla toplam 897 çocuk var, bunlardan 42'si kız çocuğu ve 755'i erkek çocuğu. Biz bu anketi yaptığımızda örneklem olarak da yaklaşık bunun tam beşte 1'i kadarından istifade ettik ve Türkiye genelindeki rakamlar da buna uyuyor yani tam olarak Türkiye'deki çocuk sayısının beşte 1'i kadar İstanbul'da var, benzer şekilde beşte 1'i kadar da biz anketten istifade ettik. Özellikle, burada kadın cezaevi, kadınlar için yapılan protokolün benzerinin özellikle büyük çoğunluk için yapılması çok büyük katkı sağlayacaktır. Yani 42 kız çocuğumuz var SSÇ olarak, 755 de erkek çocuğu, hani bu benzer protokollerin büyük kitlelere yapılması çok fayda sağlayacaktır diye düşünüyorum özellikle.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Valim, Sayın Hâkim Bey'in de ifade ettiği gibi -Komisyon Uzmanımız Alper Aksoy- biz bir anket gerçekleştirdik ve işte İstanbul'daki çocuklarla da yüz yüze anket gerçekleştirildi. Hem suç tiplerine baktık ama suça iten risk faktörlerini de analiz ettik. En çok karşımıza çıkan aile olarak çıktı, okul olarak çıktı; değil mi? Hem risk faktörüydü hem koruyucu faktör. Bir de üçüncü olarak akran ilişkileri ve bir mentörün, hayatta bir rol modelin de önleyici rolüne çocuklar da işaret ettiler. Dolayısıyla, siz de buna paralel koruyucu birçok proje yürütüyorsunuz, o yüzden çok teşekkür ederiz.

Bugün biliyorum ki Sayın Cumhurbaşkanımızın da programına dâhil olacaksınız. Nasıl devam edelim, saha ziyaretini sizinle mi gerçekleştirelim, sizi uğurladıktan sonra mı? Vaktinizin ne kadar kısalacağını bilmiyorum da.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Eğer, uygun görürseniz yirmi dakika sonra ben ayrılırım, o arada belki arkadaşlarımızın söyleyeceği bir şey olur ya da vekillerimizin soracağı bir şey vardır.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Vekillerimizden görüş ve sorular var mı?

Ama şu çok kıymetli: Hem bizim elde ettiğimiz veri hem sizin sahadan aktardığınız gözlemler hem de bu veriye uygun bir şekilde aslında sizin devam ettiğimiz hâlihazırdaki projeler. O verileri sizinle daha detaylı paylaşırız, sizin için de hani buradaki alacağınız inisiyatifler için bir zemin teşkil edecektir çünkü hakikaten çok kıymetli veri elde ettik.

Buyurunuz Sayın Vekilim.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Öncelikle, Sayın Valime sunumları için çok teşekkür ediyorum.

Bütün çalışmalarımızda, sunumlarda gördük ki aslında Türkiye'de çok ciddi hazırlık var, çok güzel çalışmalar var ama burada Valiliğimizin çalışmasında da belirtilmiş, birinci sıraya konulmuş -onu biz de tespit ettik- kurumlar arası koordinasyonun daha güçlü olması...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Herkes bunu söyledi.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Evet, kesinlikle...

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Çok özür dilerim.

"Kurumlar arası koordinasyon" derken aslında şunu kastediyoruz: Her kuruma özellikle bağımlılıkla ilgili görev verilmiş ama her kuruma verilmeye aslında hiçbir kurumun tam işi olmamış oluyor.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Tam yapışmamış, evet.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Yani belki buna hani yeni başkanlıklar kuruluyor ya, daire başkanlığı olarak kastetmiyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bir otonom yapı gibi mi?

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Ajans gibi.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Göç gibi ya da siber suçlar gibi.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Peki, bu çözüm mü Sayın Valim?

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Şöyle...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok affedersiniz.

Fatma Şahin Bakanımız da geldi, sunum yaptı. Hani otonom bir yapıdan ziyade böyle yaygın işleyen, birbiriyle işte paralel işleyen ve birbirinden haberdar bir sisteme yayılmanın gerektiğini ifade etti. Yoksa yeni bir yapı inşa edeceğimiz ama yine kurumlarla bir koordinasyon teminini yapamazsak yine aynı şeyle karşı karşıya kalacağız.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Şöyle Sayın Başkan, benim şahsi kanaatim: Bir şey önemli mi, önem veriyor musunuz? Veriyorsunuz. Birkaç kriteri var. Bir: Bu işe kaç lira para harcıyorsunuz? İki: Kaç adamınızı veriyorsunuz? Dolayısıyla da personel ve para burada çok önemli.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Kaynak çok önemli.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Önemli.

Çok özür dilerim yani şöyle olmaması lazım: "Benim asli bir işim var, ilave olarak da ya bizim şu 3 adam da şu işi yapsın." ya da işte "Müftülüğün 2 adamı bu işi yapsın."dan ziyade bu işin adamı olsun.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Tabii, tabii.

Şimdi, mesela bir proje geliştirmişler, öğrenci başı 2 bin lira veriliyor. Bu doğru bir proje mi? Doğru projeyse hayırseverler beklentiye girmeden bu onlardan alınsın ama devletin bunu garantiye alması lazım. İşte, diyelim kaç bin çocuğumuza ulaşıldı, bunu daha da artırmak lazım. Eğer, bu faydalı bir çalışmaysa...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - 100 bin.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - 100 binse...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - 100 bine ulaşıldı değil mi Sayın Valim?

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - 100 bine ulaşacağız. 30 bin ama 100 bine ulaşacağız.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Valiliğimiz hayırsever vatandaşları arayıp -ki vardır, hepsinden de Allah razı olsun- bunun garantiye alınması lazım. Bu doğru bir çalışmaysa mutlaka buna kaynak ayrılması lazım, kadro ayrılması lazım. Bu çalışmalarda gerçekten koordinasyon daha sık olursa ben bu suça sürüklenen çocuklar konusunda çok ciddi sonuçlar alacağımıza inanıyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Valim, şöyle: Biz elbette Emniyet Genel Müdür Yardımcımızı, Jandarma Genel Komutanımızı ve Emniyet mensuplarımızı Komisyonunda dinledik ama İstanbul özelinde Emniyetin, Valiliğin böyle elini kolunu bağlayan, mevzuatsal olarak bize yapmamızı tavsiye ettiğiniz böyle somut önerileriniz var mı? Sonuçta, biz yasama organı olarak yasada bir değişiklik yapacağız, müstakil bir çocuk paketini hedefliyoruz. Çünkü gerçekten lokal tespitler çok daha aslında mercek altına alıyor meseleyi.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Kenan Paşa'mıza söz veririz uygun görürseniz, ondan önce ben bir şey söyleyeyim.

Tabii, bizim yaptığımızın önemli bir kısmı koruyucu, önleyici tedbirler. Özellikle, kamuoyunda da çok tartışılan, suça sürüklenen çocuk, vesaire birkaç tane ana problem var. Bir tanesi yurt dışında telefonla, internet aracılığıyla buradaki çocuklara ulaşabilme imkânı. Bu şu anlama geliyor: Adam suç işliyor ve İtalya'da ise, İspanya'da ise, bilmem Amerika'da ise bizim devlet olarak onu orada bir şekilde almamız lazım. Yani adam yurt dışında telefona ulaştığında örgütünü yönetebiliyor. İkincisi, özellikle buna aracı olanların -efendime söyleyeyim- bu çocukları bulanların, silah verenlerin, alanların cezalarının -hani tırnak içerisinde "Mevcut cezaları yüzde 30 arttırdık, 50 arttırdık"tan ziyade- çok daha fazla olması lazım. Bu ne demek? Şu demek: Biz burada toplantı yapıyoruz, 16 yaşındaki çocuk geldi, burada bizi kurşunladı. Şimdi, bunu cama taş atmış gibi mala zarar verme olarak değerlendirirseniz bu çocuğu burada zapt etme şansımız yok bizim. Bunun kurşunlamasının iki sebebi vardır: Ya bizden maddi anlamda bir talebi vardır ya da bilmediğimiz diğer etkenler vardır.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kendi psikopatolojisi oluyor bazılarında.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Bu şu anlama geliyor: Öldürme niyeti yoktur, bizim oturduğumuzu düşünüyordur. Velev ki kalktığımızı düşünelim, merminin kafamıza geldiğini düşünelim. Dolayısıyla da bunun cinayete teşebbüs gibi, gasba teşebbüs gibi cezasının olması lazım. Yani öyle bir şey olacak ki: Sonuç itibarıyla benim 7 yaşında -iki gün önce 7 yaşına girdi- bir çocuğum var, maç izlerken şey diyor: "Eskiden daha zevkliydi." Çocuk daha 7 yaşında. Ne yaşadıysa eskiden? Dolayısıyla da 14 yaşında, 15 yaşında, 16 yaşında dediğimiz insanlar eskinin 14 yaş, 15 yaş gibi değil; neyin doğru, neyin yanlış olduğunu biliyor. Özetle, adamın başkasına silah sıkmayacağını bilmesi lazım ya da silah sıkıldığında "Sosyal hayatım, ekonomik hayatım değişti, statüm değişti, başka bir evrene geçtim." diye düşünmemesi lazım. Yani devlet devletliğini yapacak, koruyucu, önleyici tedbir alacak ama ceza konusunda da herkes bilecek ki şikâyet edildiğinde, adamı yakaladıklarında adam yirmi sene yok, yirmi beş sene yok. Şu olursa şikâyet etmez: "Şikâyet ettim altı ay sonra çıktı, şikâyet ettim üç ay sonra çıktı."

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bunu rehber öğretmenler de anlattılar, bundan dolayı şikâyet etmekten korktuklarını çünkü çıkınca tekrar onlara zarar verme ihtimalinin yüksekliğini anlattılar mesela.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Bakın, kurşunlamada -zaman almamak için şey yapmadık, hatta o sunum varsa gösterelim o sayfayı- yüzde 50'nin üzerinde azalma var, faili meçhul kurşunlama neredeyse yok denecek kadar az. Biri kurşunlanıyor ama o kurşunlayan adamı buluyoruz. Bir sonraki adımda bunun kolay çıkması lazım, bu kısım önemli.

İkinci kısım şu: Alanda çalışacak çok sayıda sosyal çalışmacıya, psikoloğa, sosyoloğa ihtiyaç var. Bizde mahalle bile 80 bin, 60 bin, 50 bin. Mevcut sayı çok mu? Çok ama bunu ikiye, üçe, beşe katlamak lazım; sorun büyük. Rehber öğretmen sayısının artması lazım, Aile Bakanlığının sosyal çalışma alanlarında çalışanlarının, ASDEP personellerinin sayısının artması lazım, rehberliğin artması lazım, cezaların artması lazım, şehirleşmenin düzelmesi lazım. Bir yerde şehirleşme yapılırken bu çocuk nerede sağlık hizmetini alacak, nerede yeşil alanda oynayacak, nerede spor yapacak, bina kaç katlı, nefes alabilecek mi; bunları hesaplayacağız. Mekân da kişileri çok önemli ölçüde etkiliyor.

Benim kısaca arz edeceğilerim bu kadar.

Kenan Paşam -Jandarma Komutanımız- var mı benim söylediklerime ilave edilecek bir şey?

İSTANBUL İL JANDARMA KOMUTANI YUSUF KENAN TOPCU - Sayın Valim, Sayın Başkanım, milletvekillerim; saygıyla selamlıyorum.

Bu kurşunlama olayı özelinde -Sayın Valim detaylı açıkladı- burada bizi sıkıntıya sokan şey şu: Suçu işleyen çocuk ile örgüt arasındaki bağı kurmakta zorlanılıyor, bu da internet erişiminden kaynaklı. Sahte hesaplarla veya uzaktan, kontrol edemediğimiz internet erişimi vesilesiyle suçu işleyen çocuk ile örgüt lideri arasındaki bağı kuramazsanız yeterli cezayı alması noktasında yargılamada eksiklik meydana geliyor. Bu, klasik bir örgüt bağından farklı bir örgüt yapısı içeriyor, çocuklar belki örgütleri tanımıyor, sosyal medya aracılığıyla, internet aracılığıyla kendisine ulaşıp belli suç işlettiriliyor. Şu anda Silivri'deki büyük salonda yargılamalar yapılıyor, çocukları görüyoruz orada veya yeni çocukluktan çıkmış suçluları. Birbirleriyle bir organik bağı yok, diğer örgütler gibi birbirini tanıyan, komut alan, bir lider sıralaması olan, hiyerarşik bir yapısı olan bir örgüt şekli yok karşımızda. Bizi bu noktada farklı bir yasal yaklaşıma götürmek zorunda -Sayın Valim de onu arz etti- ki o bağı kuralım, daha çok ceza alsın, içeriden çıkamazsın, o da caydırıcılığı artıracaktır diye düşünüyorum.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Teşekkür ediyorum.

Kâğıthane Kaymakamımız da var efendim. Ekleyeceğiniz bir şey var mı konuştuklarımıza ilaveten?

KÂĞITHANE KAYMAKAMI YÜKSEL KARA - Sayın Valim, aslında şöyle bir konu vardı: 18 yaşından küçük çocuklar için elbette ki ailelerin talebi üzerine biz bunların tedavi süreçlerini hızlıca yapabiliriz ama 18 yaşını geçen bağımlılarla ilgili mahkeme kararları isteniyor.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Evet, o da problem.

KÂĞITHANE KAYMAKAMI YÜKSEL KARA - Yani ciddi bir problem, süreci uzatıyor dolayısıyla kullanım oranını artırıyor. Dolayısıyla, burada aslında heyet raporu veya bir doktor raporunun yeterli olması lazım. Bizim hemen devreye girip kişiyi tedavi edebilmemiz gerekiyor. Belki konumuz dışında, şu anki gündem dışında ama milletvekili olmanız hasebiyle bu konunun bence Mecliste değerlendirilip yasal bir zemine oturtulması gerekiyor.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Teşekkür ediyorum.

Emre Hocam, var mı ekleyeceğiniz bir şey? Sağlık Müdürümüz efendim.

İSTANBUL İL SAĞLIK MÜDÜRÜ ABDULLAH EMRE GÜNER - Sayın Valim, bağımlılıkla ilgili ve diğer rehabilitasyonlarla ilgili zaten bütün eksiklikleri siz ilettiniz. Sayın Başkanımız da konuyu bire bir bilen, vekilliğinden önce de birebir takip eden bir noktada olduğundan dolayı ben yasal düzenlemelerin hızlıca yapılacağına inanıyorum.

Teşekkür ediyoruz efendim.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Teşekkür ederim.

Ömer Bey, var mı söyleyeceğiniz bir şey? İl Aile ve Sosyal Hizmetler Müdürümüz.

İSTANBUL AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ ÖMER TURAN - Sayın Valim, Kıymetli Başkanım; sosyal risk haritası kapsamında İstanbul'da 300 çocuğun ziyareti yapıldı. Bu ziyaretler kapsamında değerlendirme raporları sisteme işlendi efendim ve sistem çocuğumuzun hangi kurumla alakalı bir ihtiyaç tespiti yapılmışsa o kuruma bildirim yapan bir sistem ve o kurumdaki yetkili uzmanlarımız da ihtiyacı giderme sürecinde görevli arkadaşlar olacaklar ve bizdeki arkadaşlarımıza da bu süreç sonlanıncaya kadar takip etmekle alakalı bir görev ortaya çıkacak. Aslında tüm konuşulanların belki de birleşim noktası oluşacak bu sistemin güçlü çalışmasıyla alakalı bir durum olacak. Bu hafta içinde 81 valimize bu toplantı da aktarıldı, bugün bu saatte de 81 il müdürümüze bu toplantı şu an yapılıyor, devamındaki tüm paydaşlara bu etkinlikler yapılarak inşallah sistem kısa zamanda tüm alanlarıyla birlikte devreye girmiş olacak. Temennimiz bu yıl sonuna kadar Sayın Bakanımızın himayesinde sistemin aktif hâle gelmesi efendim.

Teşekkürler.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sayın Bakanımızın o hane bazlı risk haritalama şeyi gerçekten çok kıymetli ve büyük bir dönüşümün başlangıcı olarak görüyorum onu.

Buyurun Sayın Vekilim.

ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Sayın Valim, kıymetli milletvekillerim, kıymetli şehrimizin bürokratları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kıymetli sunularından ve hakikaten hem sorunu tespit etme hem çözüm üretme noktasında geline bu noktadan dolayı Sayın Valime de hakikaten teşekkürlerimi sunuyorum. Çok kıymetli çalışmalar İstanbul'da yapılmış, bunu da burada bizzat gördük.

Ben şeyi sormak istiyorum Sayın Valim: Suça sürüklenen çocuklarla ilgili risk haritasına baktığımızda Anadolu'nun çeşitli şehirlerinden çeşitli nedenlerle göçmüş ailelerin ağırlıkta olduğu büyük şehirlerde özellikle suç oranının daha yüksek olduğunu görüyoruz bu bilimsel verilerle. Özellikle, bu Anadolu'dan göçen ailelerle ilgili büyük şehirlere geldiği vakit karşılaşabilecekleri riskler, tehlikeler açısından bir rehabilitasyona ya da bir uyum programı var mı ya da böyle bir program faydalı olur mu?

Teşekkür ederim.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Teşekkür ediyoruz.

Bir mahrem bilgi değil televizyonları izliyoruz, bayramlarda ulaşım ücretsiz olduğunda Eminönü'nde denize yaklaşma sırası oluyor. Bu şu demek: Adam İstanbul'da yaşıyor ama aslında İstanbul'da yaşamıyor, semtinden dışarı çıkmıyor, sosyalleşemiyor, vakti yok, imkânı yok. Dolayısıyla da bu göç tabii yirmi sene önce, otuz sene önce gelmiş; birinci kuşak, ikinci kuşak, üçüncü kuşak.

Şimdi, üçüncü kuşak meseleye şöyle bakıyor: Televizyonda gördüğü, özendiği hayatlar, tüketim kültürü, yaşanmamış duygular -efendime söyleyeyim- başka problemler yani çocuğun yaşadığı toplumda sorunları, beklentileri birikip birikip ya kimi zaman madde bağımlısı olarak ya kimi zaman organize suç örgütlerinin eline düşmüş oluyor. Ama bu sayı böyle 3 bin, 5 bin, 10 bin değil yani şehrin üçte 2'si düzensiz. Hani dedim ya şehirleşmeyle ilgili problem var, onun için bu mahalle ölçeğinde ödev evlerimiz olsun mahallede çalışalım, ulaşalım. Kentsel dönüşümün bir an önce hızlı bir şekilde olması gerekiyor, meslek sahipleri gerekiyor. Tespitiniz ve sorun doğru ama bu böyle hani "Topladık, anlattık, herkes uyumlu oldu." gibi değil ya da "Davranışları değişti." çok böyle değil. Onun için, merkeze okulu aldık, merkeze mahalleyi aldık, bakanlıkların desteklerine ilaveten hayırsever ve STK'leri koymaya çalıştık. Zinciri bir yerde kırmak istiyoruz. Gaziantep'te de ben çalıştım, orada da benzer sorun vardı. Ev hanımı uyuşturucu kullanıyor; ev hanımı, normal. Orada sentetik uyuşturucu vesaire yaygındı. İnşallah, bir ucunda sorunun değil çözümün parçası olarak yapacağız.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Buyurun Sayın Köse.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Sayın Valim, çok değerli müdürlerimiz; çok teşekkür ediyoruz, çok istifade ettiğimiz bir sunum oldu.

Belli ki bir dert edinilmiş burada, bir gayret var ortada. Bu dertle dertleniyorsunuz, bugün siz varsınız ama yarın sizler olmadığınızda bu dertle dertlenecek insanlar olacak mı? Bu işleri bir kurumsal yapıya oturtmak, kanuni bir temele dayandırmak gerekiyorsa eğer ki -gerekir- burada yapılacak düzenlemeler konusunda Komisyonumuza ışık tutabilirsiniz Sayın Valim, sizden ricamız, bunu da belki bir raporla bizlere iletebilirseniz çok memnun oluruz.

Bazı örnekleri gördük, işte Beykoz örneği, Sancaktepe örneği gibi bütün kaymakamlıklarımızda buna benzer çalışmalar var mı İstanbul'da? Buna ilişkin bir eşgüdüm, bir koordinasyon rutin olarak gerçekleştiriliyor mu? Bunu merak ediyorum.

Burada yaptığınız bu son derece faydalı çalışmalarını Türkiye geneline şamil etmek anlamında, diğer illerle paylaşmak adına bir girişiminiz oldu mu? Bunu sormak isterim bir de.

Bir de bu merkeze özel -bilmediğim için, cehaletimi bağışlayın- bir sorum olacak. Bu merkezi henüz tam olarak gezmediğimiz için detayları bilmiyoruz ama ben bağımlılıktan kurtulmayla ilgili, özellikle geçmişte bağımlılık yaşamış ve bundan, bu illetten bir şekilde kurtulmuş rehber kişilerin de işin içine sokulması gerektiğini düşünüyorum. Onlar eğer bağımlılık içerisinde bulunan arkadaşlara rehberlik edebilirlerse, onlarla birlikte olurlarsa tedavi süreçlerinin çok daha hızlanacağını ve otokontrolün çok daha sağlıklı işleyeceğini düşünüyorum. Bu sistemde böylesi bir düzenleme var mı, çalışma var mı? Onu merak ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Teşekkür ediyoruz.

Bu son söylediğiniz, geçmişte bağımlılık hikâyesi olanlar, biraz önce sunumda bir sivil toplum kuruluşundan bahsetti ya BAYDER, onların yüzde 70'i-80'i geçmişte uyuşturucu kullanmış, tedavi olmuş, şimdi bir düzeni olan, işi gücü olan adamlar.

İstanbul genelinde uygulanıyor mu? İstanbul genelinde uygulanıyor. Bu anlattıklarımız, her şey 39 ilçemizde uygulanıyor. Diğer illere, hani "Alın bunu uygulayın." dememiz uygun olmaz.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Bakanlığa belki önerirsiniz.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Ama artık şey var, hani herkes her ili üç aşağı beş yukarı takip ediyor, duyuyor. Kaynak üretilirse, finansman üretilirse, biraz işte niyet de olursa her yerde üç aşağı beş yukarı uygulanabilecek şeyler.

Ama şunu söyleyeyim, bir fıkrayla kapatayım, Sayın Cumhurbaşkanımızın programına gideceğim, siz devam edersiniz, çok özür dilerim. 10 adamın aklını almışlar, kavanoza koymuşlar efendim, 10'unu da karşıya dizmişler, demişler ki: "Kim erken giderse 10'undan istediğini alabilecek." Millet birbirini ezerek koşuyormuş, herkes "Benim aklımı kimse almasın." diye. Dolayısıyla da bu siyasette de böyledir, kamuda da böyledir. Kimse işte "Ya, çok daha iyisi oradadır." demez ama çalışmanın niteliği değişmekle birlikte her ilde, her ilçede ismi değişmekle birlikte güzel çalışmalar var. Özetle, bu derdi herkes dertleniyor. Bir yol haritası çizilirse -dediğiniz gibi- kurumsallaşırsa, kişiye bağlı kalmazsa ve bu da finans ve insan, personel anlamında desteklenirse inşallah bir yerde buna "dur" denilmiş olur.

Ben şehrimize geldiğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyorum Sayın Valim, nazik ev sahipliğiniz için biz de teşekkür ediyoruz.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Sayın Başkan, Allah razı olsun.

MUSTAFA KÖSE (Antalya) - Herhâlde geçici olarak geldiğimiz için daha çok teşekkür ediyoruz.

İSTANBUL VALİSİ DAVUT GÜL - Estağfurullah, her zaman çünkü İstanbul 80 ilin, her ilin ikinci vilayeti, burada hemşehrileriniz çok fazla.

Ben şöyle sessiz sedasız çıkıyorum efendim, Vali Yardımcılarımız burada, arkadaşlarımız burada, sizin bir talimatınız varsa, onların ekleyeceği bir şey varsa artık bundan sonraki toplantının süresi size kalmış efendim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyoruz Sayın Valim.

Şöyle yapalım: Biraz evvel Beritan Vekilimiz de sunumlardan birazcık yorulduk dedi, sahayı da görmek istiyoruz. Maltepe Üniversitemizin bir sunumu varmış, hazır herkes burada, bu şekildeyken onu da hızlıca alalım, sonra saha ziyaretini yapıp buradaki zaten programımızı bitirmiş oluyoruz, değil mi? Başka benim atladığım bir şey yoksa.

Buyurun, çok teşekkür ediyoruz.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI GÖKÇESU AKŞİT DUDAKLI - Sayın vekillerim, sayın üyeler; çok teşekkürler.

Ben hani bir an olmayacak mı acaba sunum dedim ama SOYAÇ Müdürüyüm ben, Sokakta Yaşayan ve Çalışan Çocuklar Merkezi; SOYAÇ.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Maltepe Üniversitesine mi bağlı burası?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI GÖKÇESU AKŞİT DUDAKLI - Evet, Maltepe Üniversitesine bağlı ve üniversite bünyesinde bildiğim kadarıyla Türkiye'deki ilk ve tek araştırma ve uygulama merkezi burası. Ben aynı zamanda Rektör Yardımcısıyım, hani Edibe Sözen Hocamızın, Rektörümüzün selamlarıyla başlayayım burada.

Biz burada 2009'dan beri pek çok çalışma yaptık aslında ve bence burada konuştuğunuz şeyler çok da örtüyor bizim orada yaptığımız çalışmalarla, hani o anlamda ben gerçekten sizleri tebrik etmek isterim en başta. Biz burada sizin söylediğiniz şeyleri -tabii, biraz üniversiteye de bağlı olduğumuz için- bilimsel bir temelle ele alıyoruz. Aslında bizim burada "klinik sosyoloji" dediğimiz "toplumsal iyileşme" diye çok kısaca özetleyebileceğimiz şeyi siz de burada, hani zaten varmış olduğunuzu göstermiş oldunuz ve siz de dezavantajlı çocukları hayat içinde kalıcı biçimde iyileştirmek için kurulmuş bir Komisyonsunuz. Siz de yine bunları söylediniz, biz aslında "risk altındaki çocuklar" kavramını daha geniş ölçekte ele alıyoruz ve suça sürüklendikleri anda değil çok daha öncesinde görmeye çalışıyoruz ama bu noktada görünmez olabiliyorlar bu risk altındaki çocuklar. Aslında burada tabii, yine dile getirildi ama mesela göçmen ve azınlık çocukları, örneğin siz Romanlardan bahsettiniz, onlar gibi. Bir diğer nokta; afet ve kriz. Depremlerden bahsettik, deprem ülkesiyiz malum. Bu afetler çıkmadan önce aslında bu çocukları tespit etmek lazım çünkü bu gibi afet ve kriz durumlarında hani bu suça sürüklenme ya da işte sokakta yaşamaya başlama, sokağa sürüklenme gibi durumlar çok daha katmerlenerek artıyorlar, biz buna "katmerlilik" gibi bir kavramla ele almaya çalışıyoruz. Ayrıca, hani yine sizlerin de bahsettiği kronik bir risk durumu var; okul terki, devamsızlık. Sayın Valimiz de bunlardan bahsetti, aslında toplum genelindeki yapısal kırılganlıkların en erken uyarı sistemi bu çocuklar. O yüzden, biz bunun çok daha bütüncül bir bakış açısıyla ele alınması gerektiğini düşünüyoruz. Sadece suça sürüklenen çocuklar değil tüm toplum katmanlarının burada yer alması gerektiğini düşünüyoruz.

Sizler de bence bunu çok doğru şekilde yapmışsınız, önce araştırmak gerekiyor, hani bilimsel yöntemlerle... Siz özellikle nicel yöntemler kullanmışsınız, biz daha çok nitel yöntemler kullanılmasını tavsiye ediyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kıymetli Hocam, nicel yöntemler kullandık fakat iki sorumuz açık uçlu idi o nicel anketimizde fakat bununla birlikte odak gruplar ve birebir derinlemesine görüşmeler de yaptık.

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI GÖKÇESU AKŞİT DUDAKLI - Çok güzel.

Evet, odak gruplar yaptığınızdan bahsetmişsiniz, çok değerli. Aslında bu da bir tür odak grup sayılır burada yapılanlar. Gerçekten hani nitel görüşme yapıldığında, Sayın Valimiz herhâlde dile getirmişti "Bütün anneler çocuklarının mühendis olmasını istiyor." gibi, böyle çok güzel tespitlere varabiliyoruz ve buralardan politika üretebileceğimiz modeller geliştirebiliyoruz.

Uygulamada müdahale yöntemleri -sizler de buraları çok iyi zaten çalışmışsınız- kapasite geliştirme, somut projeler, STK'lerin, üniversitelerin iş birlikleri burada çok değerli. Böylece bir toplumsal iyileşme... Biz "klinik sosyoloji" diyoruz buna. Hani klinik psikoloji; siz biliyorsunuzdur herhâlde böyle bir alan olduğunu. Klinik sosyolojiyi de biz toplumsal iyileşme, hani orada bireyin iyileşmesi söz konusu, burada toplumun iyileşmesi söz konusu diyerek klinik sosyoloji kullanıyoruz. Biraz önce yine Sayın Valim bahsetti, aslında bir çocuğa bile dokunmak toplumun genelini iyileştiren bir şey, o anlamda toplumsal bir iyileşme demek tek bir çocuğa bile dokunmak.

Biz de birtakım -bu daha çok 2025 verileri ama- özellikle Hatay depremleri, Maraş depremleri sonrası Hatay'da bir tekstil atölyesi kurduk. Orada yarısı Suriyeli, yarısı Türkiyeli kadınlarla ve çocuklarla çalıştık. Siz de yine mesleğin öneminden bahsettiniz, bu gibi meslek kazandırma çalışmaları gerçekten önemli. Uluslararası şu an bir proje yapıyoruz, Gagavuz Türkleriyle yapıyoruz bu projeyi, biraz İstanbul'un dışında. Elbette tüm bunlar o yüzden herhâlde buradaki heyete de biraz yabancı gelecektir ama onlar da Türkçeyi kaybeden, dillerini ve kültürlerini korumaya çalışan bir azınlık grup Moldova'da. Bu TÜBİTAK-Moldova iş birliğiyle yapılan bir proje. Biz buradan aslında nitel metodoloji kursu çıkardık, uluslararası da bu kursu yaptık, gerçekleştirdik, hepsi YouTube sayfamızda da var. Hani buradan nitel araştırmayı aslında herkesin öğrenebileceğini de düşünüyoruz. Biraz önce belirtmişlerdi, aslında çok kolay, tek bir derste yapılan şey değil elbette bunlar ama hani orada alanında duayenleriyle birlikte çalıştık. Aslında on saatlik basit bir kursun yine de bir başlangıç niteliğinde konuyu anlamakta önemli olabileceğini düşünüyoruz, buraya da bakmanızı çok isteriz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sunumları bizimle paylaşacaksınız zaten değil mi dijital kopyasını?

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI GÖKÇESU AKŞİT DUDAKLI - Tabii ki, bahsedeceğimiz bunlardan.

Yani şu "katmerli yük" meselesi belki buradan yeni bir şey olarak söyleyebileceğimiz, önceden var olan yapısal dezavantajların farkında olunması gerekiyor ki afet durumlarında bütün bunlar katlanarak, katmerlenerek artmasınlar.

Çok da uzatmak istemiyorum, sizler bence zaten bütün bunları çok güzel şekilde gerçekleştirmişsiniz. "maltepe.edu.tr/soyac"tan bütün bunlara her zaman bakabilirsiniz, toplumsal iyileşmenin de biz her zaman mümkün olduğunu söylüyoruz. Dediğim gibi Model Gagavuz Youtube kanalından da bu kurs içeriklerine herkes ulaşabilir diye düşünüyoruz, kitabı da çıkacak çok yakın zamanda. Çok teşekkür ederiz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyoruz.

Başka sunum yok bildiğim kadarıyla. Var mı?

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Birkaç hususu arz etmek isterim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Tabii ki, buyurun.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Murat Mücahit Yentür, İstanbul il Millî Eğitim Müdürü.

Sayın Vekilim, öncelikli olarak sizlere teşekkür ediyoruz. Bu konuyu çok önemsiyoruz ve heyecanlıyız, açıkçası sizlerden de çok şey bekliyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - İnşallah.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Şimdi, toplumdaki bütün ekonomik göstergelerin toplamına gayrisafı millî hasıla diyoruz, bir yıllık çıktı. Eğitim de toplumdaki bütün sosyolojik, psikolojik, kültürel bütün yaşanmışlıkların

aslında göstergesi. Yani okula bir öğrenciyi bırakıyoruz, çıktısı olarak da idealimizde ve hayalimizdeki olan bir çocuğu inşa etmemiz mümkün değil çünkü öğrendiklerimizin, gördüklerimizin, yaşadıklarımızın bir davranışa dönüşebilmesi için güzel örnekler sunmak lazım. O yüzden, eğitimi bütün boyutlarıyla toplumsal örnekliliği artırmak çok önemli. Bu hususun altını çizmek isterim.

Şimdi, Sayın Vekilim, geçen ay bir öğretmenimiz sınıfta öğrencisi tarafından öldürüldü. Çekmeköy ilçemizde, buraya da çok yakın bir okul. Öğrencimiz Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıklarında belli bir süre tedavi görmüş, tedavisi de yarım kesilerek ailesi tarafından alınmış ve ondan sonraki hafta da okula gelmiş.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Kıymetli Müdürüm, bu vakayı biraz daha derinlemesine analiz etmeyi çok önemsiyorum. Orada, hani "Neyi farklı yapsaydık ya da nasıl bir yaptırım olsaydı bunun önüne geçebilirdi?"yi çok mevzuata da yansıtmak isteriz çünkü. Yani ne aksadı orada?

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Bunu niçin aktardım? Bireysel çalışmalar veya bireysel iyiliklerden ziyade bu toplantının bence en önemli konusu kurumlar arası iş birliğinin yasal çerçevesi yok.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Evet, çünkü bunun farkındayız biz de. Yapılandırılmış bir kurumlar arası koordinasyon yok.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Evet.

Yani burada ne İl Sağlık Müdürlüğüne ne Aile Sosyal Politikalara bir şey diyemiyoruz çünkü böyle bir entegrasyon yok.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yok.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Bu entegrasyon bize otomatik, elektronik düşseydi, biz bunun tedbirini alırdık veyahut da Aile Sosyal Politikalara bildirirdik veyahut da... Yani bu örnek çok spesifik olduğu için özellikle belirtmek istedim.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Kıymetli Hocam, ben de bunu çok önemsiyorum, bunu dile getirmeniz çok kıymetli.

Şimdi, orada vasisi olan ebeveynleri imza atarak "Biz bunu başka yerde tedavi ettireceğiz." taahhüdünü vererek ya da bütün sorumluluğu alarak çocuğu alma yetkisi verilmiş.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Evet.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Hâlbuki bu bir cinayetle sonuçlanıyor. Burada ne yapmalıydık ki bunu engelleyecek? Yani kurumlar arası entegrasyondan başka bir şey daha var mı bunu engelleyecek? Yani veli belki de bunu başka bir kuruma aktardığını ispatlamalı, tedavinin devamlılığını ispatlamalı. Bir imza karşılığı verilmesi gerçekten çok riskli, sonucu da çok vahim oldu. Ne yapmak lazım yani?

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Vahim oldu.

Burada işte hepimizi yönetecek, koordine edecek, görev verecek, takip edecek bir yapıya ihtiyaç var. Hani bazen illa komisyona havale etmek gerekmiyor, bunu yönetecek... Açıkçası, çerçevesi belli, sınırları belli, yasal yükümlülükleri belli tek bir kurumun yürüteceği bir şey değil birçok kurumu koordine edecek bir yapıya ihtiyaç var, bunu çalışmak lazım. Bunun çok önemli olduğunu düşünüyoruz.

Şimdi, Sayın Başkanım, şöyle bir basit örnek vermek istiyorum: Gerçekten hepimizin bu devamsızlıkla ilgili bir gayreti var, çocuklarımızın okula devam etmesi çok önemli. Bir il yöneticisi olarak da biz hiçbir zaman çocuklara okuldan tamamıyla eğitim hakkını elinden alacak bir disiplin cezası uygulamıyoruz, bir başka okul değişikliği veriyoruz, en ağır cezamız çünkü o okul tabelasının altından geçmeyi çok kıymetli buluyoruz. Ama liselerde şöyle bir handikabımız var: Çocuğun bütün dersleri iyi olsa bile otuz bir gün devamsızlık yaptığı takdirde hiçbir şekilde o çocuğun başarılı olma şansı yok, bir yıl tekrara düşecek. Türkiye'de açıkçası bunun istismar boyutu da olabilir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı sosyal çalışmacıların raporuyla bu çocuklara, sosyal risk altında olan çocuklara daha özel bir düzenleme olabilir, devamsızlıklarıyla ilgili, notlarıyla ilgili. Bunun ilkokulda ve ortaokulda yetkisi Millî Eğitimde yani biz öğretmenler kurulu kararıyla çocuğun devamsızlığına ve notlarına bakmadan bir üst sınıfa geçirebiliyoruz. Üst sınıfa geçirmekte birtakım akademik eksiklikleri olabilir, önemli değil.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Geçirmeli miyiz, geçirmemeliyiz mi?

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Geçirmeliyiz efendim çünkü çocuk sınıfta kaldığı takdirde o akranlarla beraber bir alt dönemde devam etmesi mümkün değil. O yüzden, bazı çocuklar için bazı özel istisnai durumlar olabilir, bununla da ilgili, bu risk altındaki çocuklarla ilgili de özel bir çalışmaya ihtiyaç var. On iki yıllık zorunlu eğitimle de ilgili yeni bir düzenlemeye ve lise sistemiyle ilgili yeni uygulamalara ihtiyaç var.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bunu öğretmenler de söyledi, biraz şaşırttılar beni yani bu noktada. Hani biz on iki yıl engelleyici bir şey derken aksine bazen ters etkilerinin olduğunu anlatırlar, ben bunu beklemiyordum mesela.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Eğitimde tutmak önemli ama herkes için aynı şartların, koşulların aynı şekilde devam etmesi mümkün değil.

Kıymetli Başkanım, bu çocuklar hazırandan eylüle kadar ne yapıyorlar? Bu da çok önemli boyut.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Biz tatil yapıyorduk.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Yani bu çocuklara yönelik Gençlik ve Spor Bakanlığımızın, Millî Eğitim Bakanlığımızın resmî, belirlenmiş, kişinin inisiyatifine kalmayan bir programa tabi olması lazım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Riskli çocuklar için mi?

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Riskli çocuklar için.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yani her çocuk için değil ama...

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Değil.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok iyi bir öneri, bakın çok somut ve çok iyi bir öneri yani bunu mutlaka yapmalıyız.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Evet, maalesef ailelerle de ilgili Türkiye'de mevzuata girmesi gereken -Millî Eğitimde var ama istediğimiz seviyede değil- toplum hizmeti ve sosyal sorumluluk çalışmaları. Bu çocuklar için belki ders zamanında bile olsa pedagoglar ve sosyal çalışmacılarla beraber hafta içi ve hafta sonu uygulanması gereken programlar var. Öğrencilere yönelik eğitim tedbiri kararımız var, anne ve babalara yönelik zorunlu eğitim tedbiri kararı gerekiyor. Onlara bir program hazırlayacağız, iş yerlerinden resmî olarak izin alabilmeliler, haftalık ve aylık belirli bir ebeveyn tutumları, anne-baba olma sorumluluğu üzerine bir eğitim programından geçmesi lazım. Bu noktada çok ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

SANCAKTEPE KAYMAKAMI NAİF YAVUZ - Şirketlerin kendi bünyesinde de olabilir.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Evet, nasıl yüzde 3 zorunlu engelli vatandaşlarımızın istihdamıyla ilgili bir konu varsa yaz tatillerinde, hafta içi zamanlarda, hafta sonu zamanlarda sosyal sorumluluk hakikaten büyük...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bunun için yasa değişikliği gerekiyor mu yoksa yönetmelikle...

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Gerektiriyor efendim, bunu yazmak lazım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Hukuk heyetimiz o zaman bunları çalışır.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Şimdi, efendim, trafikle ilgili yasa çıktı, şimdi kimse arabasından inemiyor, bu çok ciddi oranda etkileyici oldu. Türkiye'de bağlayıcı olması için bunun bağlayıcı hükümlere tabi tutulması lazım.

Sayın Başkanım, çok önemli bir konudan bahsettiniz konuşmanızın başında. Sigara kullanımı aslında bir başlangıç. Liseli gençler, ortaokuldaki çocuklar çok rahat bu "puff"lara ulaşabiliyor, burada bir boşluk var yani yasaklamak lazım.

Kıymetli Başkanım, eskiden öğretmene, anne-babaya saygı vardı, öğretmen, okul her şeydi, şimdi öğretmen, okul; burası, burasıyla ilgili bir düzenleme yok. Sosyal medya yasasına çok acil bir şekilde ihtiyaç var, çok bağlayıcı ve net bir şekilde ihtiyaç var.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Burada 2 muhalefet vekilimiz engellemese... Neyse devam edelim, bir şaka yaptım.

Buyurun.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Efendim, sanal kumar ve bahse çok rahat erişilebiliyor, her yerde, her zaman rahatlıkla buna ulaşabiliyorsunuz; bu da çok facia bir şey. Yani biz İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü olarak 3 tane konu belirledik, bütün birimlerimizle çalışıyoruz. "Akran zorbalığı" kavramını kullanmıyoruz, geçen sene biz bunu başlattık, sağ olsun Sayın Bakanımız da Türkiye'ye yaydı. Akran nezaketi eğitimlerini hem velilere hem öğretmenlere veriyoruz.

Diğer bir konu, aile okulu "Son Kalem Ailem" diye tüm İstanbul'da uygulanan bir çalışma var, bunu çok önemsiyoruz. Anne, baba, öğrenci ve öğretmenlerin de en önemli şeyi beden sağlığının dışında, aslında ruh sağlığının herkese lazım olduğu, psikolojik sağlamlık ve iyi oluş hâlinin herkes için, hele bu büyük şehir şartlarında çok ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

Diğer bir husus, bu öğrencilerimize bir maddi kaynak ayırmak lazım, bunlara sinema biletleri, tiyatro biletleri, yemek kartları, dışarıda rahat zaman geçirebileceği öğretmeniyle beraber bir özel proje istiyoruz kaynağı belli olan, kaynak aramak zorunda kalmadığı. Öğretmene senenin başında belirli tiyatro bileti vereceğiz, sinema bileti vereceğiz, sosyal yaşam merkezlerinde çocuklarıyla beraber pizza yiyebileceği, vakit geçirebileceği, basketbol maçlarına gidebileceği, farklı yapabileceği bir kaynak istiyoruz. Şehirlerimiz çok güzel inşa ediliyor, artık insanı ihya etme vakti; bunun çok kıymetli olduğunu düşünüyoruz.

Bir de anne-baba ayrıldığı zaman en çok etkilenen çocuklar. Burada bir yol haritamız yok. Ebeveyn kaybı yaşamış çocuklarla ilgili biz özel bir çalışma yapıyoruz ama bunun da yasal olarak bir program çerçevesinde yapılması gereken işler olduğunu düşünüyoruz.

Ben çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ederiz.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Bu çalışmadan da notlarımızı aldık.

Bir de Sayın Vekilimiz "Farklı ana dilde kitaplar da olmalı." dedi, İstanbul'da, Esenyurt'ta ilk defa Kürtçe eğitimi yapan bir sınıf açtık Sayın Vekilim. İkinci çalışmamız Zazaca ve Boşnak kültürü üzerine, vakıflarla, derneklerle görüşüyoruz, talep geldiği zaman bu toplumsal çeşitlilik, düşünce zenginliğini de çok...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Seçmeli dersi diyorsunuz değil mi?

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Evet, seçmeli ders olarak Esenyurt'ta var, ziyaret edebilirsiniz.

Çok teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ediyoruz somut önerileriniz için.

Beritan Vekilimiz, buyurun.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Teşekkür ediyorum.

Sağ olun Sayın Başkan.

Şimdi, epeydir birbirimizi dinliyoruz, çok değerli, kıymetli sunumlar da vardı, her biri gerçekten önemli noktalara temas etti ama ben özellikle son 2 sunumdan biraz daha bahsetmek istiyorum. Bence şimdiye kadar yapılmış sunumlar içerisinde sorununun çözümüne yönelik en gerçekçi öneriler hem Millî Eğitimden hem de üniversiteden geldi. Bunun sebebinin şuna bağlıyorum: Çocuklarla çalışan, çocuklarla vakit geçiren, çocukların ihtiyacını bilen yani doğrudan çocuklara temas edenlerin çocuklara ilişkin problemlerin çözümündeki tahayyülleri her zaman daha zengin oluyor. İşte, bu mesele sebebiyle bizler çocuklara ilişkin meselelerde yetişkinlere yaklaştığı gibi yaklaşılması gerektiğini aslında böyle bütün kurumların olduğu bir toplantıda dahi görebiliyoruz. Yani çocuklar için yapılacak bir çalışma ne sadece hukuki bakış açısıyla yapılabilir ne sadece askerî bakış açısıyla yapılabilir ne de sadece eğitim bakış açısıyla yapılabilir; bir çocuk bakış açısına ihtiyaç vardır, bir çocuğu gözetken, çocuğu bütünsel olarak ele alan bir bakış açısına ihtiyaç vardır ve bence biz Türkiye'de yasama olarak da en çok bunun yokluğunu çekiyoruz. Çocuğa çocuk bakanlığından bakacak, adalette

de çocuğa o bakanlıktan, eğitimde de o bakanlıktan, korumada da o bakanlıktan bakacak bir çocuk perspektifine, bir çocuk bakış açısına ihtiyacımız var. Dolayısıyla, çocuklarla ilgili yürütülecek çalışmaların oradan yürütüleceği ve sorunların çözümünün oradan planlanacağı ve koordine edileceği bir çalışma var.

Şimdi, Antep'e gittik, Antep'te de belediye bunun öncülüğünü yapıyor, İstanbul'da Valilik buranın öncülüğünü yapıyor, Mardin'de kimse bunun öncülüğünü yapmıyor çünkü biraz inisiyatif kalmış. Şimdi, burada 162 bin metrekarelik devasa bir alan var, Mardin'de AMATEM yok, ÇEMATEM yok. Yani neyse bunlara çok girmeye gerek yok ama bu çok güzel bir model. Bu modelin güzel olduğunu ve işlevsel olduğunu nereden görüyoruz? Verilerden görüyoruz yani suç oranları düşmüş. Zaten hedeflediğimiz şey bu değil mi, suç oranlarının düşmesi değil mi? E, suç oranları nasıl düşmüş? Program yapılmış, emek var burada. Millî Eğitim Bakanlığı çalışmış, işte üniversiteler çalışmış, burada bir sürü sunum yapan ekipten Aile ve Sosyal Hizmetler burada, Valilik çalışmış; çocukla ilgili bir meseleye dair bir program ortaya konulmuş ve bu program sonuç almış. Bu bize neyi söylüyor? Bu bize suçla mücadele ederken programların zenginleşmesinin, buna dair adımların atılmasının zaten çocuk suçluluğunu düşürdüğünü gösteriyor ama diğer yönden literatür neyi gösteriyor? Ceza artırarak çocukların suçluluğunun düşürülmeyeceğini gösteriyor. Dolayısıyla, biz 10 buluşma sonucunda yaklaşık kaç aydır bu Komisyondayız tam olarak hesaplayamadım ama...

ELİF ESEN (İstanbul) - Dört ay.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - ...çok uzun bir süredir ya da uzun değil ama epey yoğun bir tempoda biz bu çalışmayı yürütüyoruz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Yoğun çalıştık, az zamanda çok ve büyük işler yaptık.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Evet, gerçekten çok büyük işler yaptı bu Komisyon. Bence benim kişisel Vekillik tarihimde -Başkan burada olduğu için söylemiyorum, daha önce de sıkça söyledik- en güzel çalışan Komisyonlardan biri, birbirini en çok dinleyen Komisyonlardan biri ve bir şeyleri gerçekten amaç edinmiş, dönüştürmeyi hedeflemiş Komisyonlardan biri. Bence biz artık bir doyuma ulaştık. Biz bugün her sunumda aynı şeyleri görüyoruz, İstanbul Valiliğinde de aynı şeyi görüyoruz. Eğer, biz çocuklar için sosyal devletin yapması gerekenleri yaparsak, çocuklar için çocuk bakış açısıyla programlar üretirsek, eksikleri tamamlarsak zaten çocuk suçluluğu düşüyor, zaten çocuklar suçlu dünyaya gelmiyorlar, zaten canavar değiller ama bütün bu eksiklikler, bütün bu yaşananlar, savaşlar, göçler ya da eksik politikalar, olmayan çocuk bakış açısı ihmal edilmiş ve sadece suç işlediğinde akla gelen çocukları gösteriyor. Dolayısıyla, artık bence mekanizma netleşti, adımlar netleşti; cezalandırma, kapatma değil sosyal devlet mekanizmalarının 81 ilde artırılması, faaliyetlerinin genişletilmesi başarıya götürüyor. İstanbul Valiliği bugün bize onu gösterdi, suç oranları düşmüş çünkü programlar var, çünkü hizmet var. Dolayısıyla, bence gerçekten önemli.

Ödev evlerinin biz bütün illerde olmasını isteriz -özellikle Elif Vekilimiz de bahsetti- suç saatlerinde olmasını isteriz. Mesai saatleri çok uzun, neden ebeveynler için, özellikle ergen çocuğu olan ebeveynler için esnek mesai yapılmıyor? Bunlar yapılmalı. Neden öğretmenler için daha fazla güzel imkânların oluşturulduğu ve çocuklarla ilişki kurabileceği mekanizmalar olmuyor? "Aile psikoloğu" diyoruz, mesela bir heyet oluşturmuş valilik, başka illerde de başka heyetler oluşturuyor; bence burada da bir koordinasyonsuzluk var. Bu heyeti yani aile ziyareti yapacak heyeti Millî Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı kapsamındaki bir heyet yapmalı ki her heyet aynı evde, aynı standardizasyonda sorular sorsun, müdahalesi aynı standardizasyonda olsun. Bir heyette çok başka ekip var, başka bir heyette başka bir şey var; bu olmaz. Millî Eğitim Bakanlığının bunu başlatması lazım 81 ilde. "Okula devam etmeyen çocuklar ne yapıyor?" sorusunu sadece Gaziantep Belediyesi, İstanbul Valiliği ya da lokal yerler değil bütün bakanlığın bu soruyu sorması lazım. Bir çocuk -Sağlık Bakanlığına düştüğünden sonra, bu son örnek için söylüyorum, eğer bir bakanlık olursa belki çocuk bakanlığı- psikiyatrik bir tanı aldığına ona özgün bir vaka müdahalesinin yaşam boyu önünün açılması gerekiyor ki her çocuğun verisi paylaşılabilir ama özel durumlarda bu veri bütün sistemle paylaşılabilir çünkü sonuçta bir can gidiyor gibi.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çalışıyoruz Sayın Vekilim, ekibimizle buna da çalışıyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ben teşekkür ediyorum bütün sunumlar için, bütün katkılar için de çok teşekkür ediyorum, çok kıymetliydi, çok değerliydi.

ELİF ESEN (İstanbul) - Kapatmadan ben de bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Tabii ki.

Çok teşekkür ediyoruz Beritan Vekilimize.

Elif Esen Vekilimiz, buyurun lütfen.

ELİF ESEN (İstanbul) - Ben de Kıymetli Başkanım, değerli vekillerime ve elbette İstanbul'un çok kıymetli bürokrasisine, yönetim mekanizmasındaki, karar mekanizmasındaki değerli komutanlarımıza, başkanlarımıza, müdürlerimize çok teşekkür ediyorum.

İstanbul aslında birçok şeyde yine örnek olmaya devam ediyor. Tabii, burada, bu noktada yönetimin anlayışı, vizyonu da mutlaka çalışmalara yansıyor. Her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyoruz, çok kıymetli katkılar. Bu katkıların -Beritan Vekilimizin de bahsettiği gibi- kurumsallaşması... Az önce Başkan Yardımcımız -şimdi kalktı- Antalya Vekilimiz dedi ki: "Bu çalışmaların olduğu il, ilçeler şanslı." Şimdi, devlet yönetiminde evet, şans kıymetli ama bunun bir üstüne çıkılması lazım. Şans, şans olarak kalıp o kişiler görevden gittiğinde bu işlerin sürdürülebilirliği zarar görmemeli, bu noktada da kurumsallaşma çok kıymetli. Yani burada bir ilçemizde, Beykoz, Küçükçekmece -ben kendim de ayrıca İstanbul Milletvekili olduğum için sizleri ayrıca ziyaret etmek isterim burada olduğum, çalıştığım zamanlarda- çok kıymetli, bunlar önemli pilot çalışmalar. Mutlaka bu koordinasyon zamanla yol alacak, ben inanıyorum Aile Bakanlığının ve diğer bakanlıklarımızın himayesinde valiliklerimizin yürüttüğü, kaymakamlarımızın yürüttüğü çalışmalar önemli. Kurumsallaşma anlamında da size büyük sorumluluklar düşüyor. Pilot çalışmaların yaygınlaştırılması ve standartlaştırılması, daha da ötesi, bu standartlaşan ve -bize de düşen bunun kanun tarafı- kanunlarla da iyileştirilen mekanizmaların tüm Türkiye'de yaygınlaştırılması. Niçin Beritan Vekilimizin vekili olduğu Mardin ilindeki çocuklar bunlardan mahrum kalsın, değil mi? Bütün çocuklarımızın eşit fırsatlara ve haklara erişimi için bu kurumsallaşma ve standartlaşma da çok çok önemli.

Şimdi, benim az önceki sunumda aklıma takılan bir nokta var, onu sormak istiyorum. Sayın Başkanım, bunun raporumuza da girmesini rica ediyorum yani pilot çalışmaların kurumsallaştırılması...

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Ya, Vekilim, Mardin'de olmadığını nereden biliyorsunuz?

ELİF ESEN (İstanbul) - Olmadığını belirtti Sayın Vekilimiz.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Hayır, orada da Millî Eğitim varsa, orada diğer il müdürlüklerimiz varsa...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Birlikte gidelim, bir ziyaret edelim.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Gideriz ama böyle bilmeden...

ELİF ESEN (İstanbul) - Tabii, beraber gidelim inşallah. Gidip heyet ziyaretini yapmanız tabii, heyetin vekilleri olarak kıymetli olur.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - İstanbul'da da millî eğitim, millî eğitimdir, Mardin'de de millî eğitim millî eğitimdir; İstanbul'da da sağlık, sağlıktır, Mardin'de de.

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Vekilim, tüm Türkiye çapındaki illerde ne yazık ki bütün uygulamaların eşit olmadığını siz de bizim kadar biliyorsunuz.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Sormak lazım, öğrenmek lazım.

ELİF ESEN (İstanbul) - İyi yapılan işler övülmeli ve alkışlanmalı, eksik ve ihtiyaç varsa da tamamlanmalı yani insan faktörünün olduğu her yerde her zaman eksik de olabilir, yanlış da olabilir.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Kesinlikle ona katılıyorum.

ELİF ESEN (İstanbul) - Şimdi, buradaki bu yorumunuzu da ben doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum, gider yerinde gözlemlersiniz bize de anlatırsınız.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Yani şöyle: "Konu Mardin olunca iş değişiyor." öyle değil.

ELİF ESEN (İstanbul) - Şimdi, ben soruma devam etmek istiyorum izninizle, ben size hiç müdahale etmedim, sizden rica ediyorum, siz de benim konuşmama müdahale etmeyin.

MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Yani Uşak'ı örnek verse, Gümüşhane'yi örnek verse anlarsınız, sadece "Mardin'de olmuyor."muş gibi bir şey yanlış.

ELİF ESEN (İstanbul) - Millî Eğitim Bakanlığında sunum yapan değerli İl Müdürümüz şöyle bir şey ifade ettiniz: Otuz bir gün devamsızlık sebebiyle sınıfta kalma olabiliyor ve aslında, bu çocuk belki ailesinin şartları, belki sosyal çevresinin şartları ve belki de çocuğun başarısını engelleyecek bizim bilemediğimiz, öngöremediğimiz şartlar olabilir. Hep söylüyoruz: Bir can bile feda edilemez, bir çocuğumuzu bile kendi evladımız gibi düşünerek... Ben de 2 kız annesiyim, o mantaliteyle bakıyorum bütün evlatlarımıza, bütün çocuklarımıza ve asla siyasilenmiyorum bu konuyu, bu hassasiyetle yaklaşıyorum, anne hassasiyetiyle. Şimdi, evet, çocuk başarılıysa bunu biz nasıl bir mekanizmayla... Bizi ne olur doğru yönlendirin, burada doğru kanun nasıl çalışmalı? Bir heyet kararı mı olmalı burada, çocuğun belli başarıları mı? Kriterlerimiz ne olacak, ben bunu çok merak ettim siz bahsettiğinizde.

Bir sorum daha var size. Yine, bu on iki yılla ilgili düzenlemelere ihtiyaç var. Ne sakıncalar görüyorsunuz? Ne tür sorunlar ve ihtiyaçlar doğuyor? Çünkü hayat akıyor ve güncel sorunlar ve ihtiyaçlar da oluşuyor. Bunu merak ettim.

Yine, ebeveyn sorumluluğu çok ön plana çıkıyor. Şimdi, ebeveynlerin iş yerlerinden izin alması gibi bir öneriniz oldu ama bu acaba daha farklı, daha kolay, nasıl yönetilebilir? Bir kere, bu farkındalıkların müfredata girmesi çok önemli diye düşünüyorum. Öncelikle, meslek liseleriyle ilgili, meslek liselerinin itibarını artıracak, yaptıkları işlerin, fayda ve değerlerin velilerin ve çocukların farkında olmasını sağlayacak bir müfredat yeniliği gerekiyor diye düşünüyorum Millî Eğitimde çünkü MESEM'leri ziyaret ettiğimizde... Biz Ankara'da çok iyi bir MESEM ziyareti yaptık, çok katkı sağladı Komisyon çalışmalarımıza. Mesela, çocuklara "Ortaokulda farkındalığın var mıydı bu konuyla ilgili?" diye sorduğumuzda "Hayır." cevabını aldık. Aslında, çocuklar ortaokuldan hazırlanmalı ve üniversite bir hedef gösterilmemeli geldiğimiz bu noktada. Bununla ilgili önerilerinizi çok merak ediyorum.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Çok teşekkür ederiz.

Yalnız, bir açıklama yapmam gerekiyor: Cuma vaktine çok az kaldığı için Kıymetli Vekilimizin sorduğu soruları çok önemsiyorum ama bir kısmının odak gruplarda cevapları var rehber öğretmenlerde. Mesela, on iki yıllık eğitim; onlar raporumuzda yer bulacak ama böyle lokal bazda...

ELİF ESEN (İstanbul) - Tamam.

İlk soru o zaman belki kıymetli olur buraya da katkı anlamında.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Sonra, hızlıca kapatıp alan incelememizi yapalım, cuma vakti girdiği için. Buyurun lütfen.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Sayın Vekilim, aslında bireysel size anlatmak isterim.

ELİF ESEN (İstanbul) - Ben bir ziyaret edeyim sizi o zaman Sayın Müdürüm.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MURAT MÜCAHİT YENTÜR - Evet, inşallah.

ELİF ESEN (İstanbul) - Tamam, tamam.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Biz de kıymetli...

ELİF ESEN (İstanbul) - Gerçi Komisyona katkısı da önemliydi ama...

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Şöyle: Biz yazılı olarak...

ELİF ESEN (İstanbul) - Yazılı olarak, anladım.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Şöyle bir şey yapacağız Sayın Vekilim: Biz önerileri somut ve sistematik almak için güzel öneri kartları oluşturduk, onları da heyetimiz çok bilimsel bir şekilde kategorize etti ve sistematik bir şekilde bütün sunum yapanlara, akademisyenlere de göndereceğiz, onlardan bir şey çıkacak zaten, güzelce damıtıp onu da Komisyon üyelerimizle paylaşacağız.

ELİF ESEN (İstanbul) - Teşekkür ederiz.

BAŞKAN MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT - Bu toplantıyı şimdi kapatıp saha ziyaretine geçelim diyorum, o şekilde ilerleyelim çünkü uğurlayacağımız vekillerimiz var.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 12.46